

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1680) 1982 BALANDIS-APRIL 22 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Premijų derlius

Pastaraisiais metais pagausėjo premijų derlius, ypač kai įsijungė JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryba, vadovaujama Ingridos Bublienės. Anksčiau kultūros tarybos kažkaip vis nerasdavo savo veiklos vagos ir pasilikdavo daugiau teoriniuose svarstymuose. Dabartinė taryba gana greitai surado savo veiklos vagą konkrečiame išeivijos tautiečių gyvenime ir pasirinko skatinamąją linkmę. Ji, matyt, jautė, kad turimos jėgos yra persilpnos organizuoti kultūrinį gyvenimą ir savo pečiais vilkti sunkų jo vežimą, juoba, kad ir buvusios tarybos į tą vežimą gana pasyviai žiūrėjo. Skatinamoji linkmė pasirodė lengvai įmanoma, kai atsirado lėšų iš Lietuvių Fondo. Trijų tūkstančių dolerių suma vienai premijai pasirodė viliojanti. Ir pernai, ir šiemet vertintojų komisija sulaukė gana daug grožinės literatūros rankraščių. Pernai ta premija buvo paskirta Kazuii Bradūnui už poeziją, šiemet — Jurgiui Jankui už beletristiką. Premijos stambumas ir pajėgių kūrinių atranka laimėjo nemažą visuomenės dėmesį. Tai geras ženklas, rodantis, kad mūsų išeivija tebesidomi kultūriniais laimėjimais, kai jie iškyla platesniu mastu ir kai sugebama parodyti, kad yra pajėgių kūrėjų, vertų visuotinio dėmesio.

TAS VISUOTINUMAS, žinoma, ribojasi išeivine visuomene, nors stipresnieji kūriniai patenka ir okupuoton Lietuvon. Pastarąja galimybe dar netenka džiaugtis, nes okupaciniai barjerai tebėra labai tankūs, tačiau išeivinis visuotinumas yra atviras. Premijuota knyga lengvai pasiekia ne tik JAV-bių lietuvius, bet ir Kanados, Australijos, P. Amerikos ir Europos tautiečius. Todėl literatūriniuose konkursuose turėtų teisę dalyvauti visos išeivijos kūrėjai. „Draugo“ romanų konkursuose visuomet taip buvo — jo premijas yra laimėję ir ne JAV-se gyvenę lietuviai. Dėl tokio visuotinio dabartinėje JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros taryboje, atrodo, yra svyravimo, ypač teatrinėje srityje. Girdėti, kad norima apsiriboti tikta JAV-se gyvenančiais lietuviais. Tai būtų netikslu, nes tuo atveju nuo premijų gavimo būtų išskirti kraštai, kur gyvena mažesni lietuvių telkiniai, nepajėgių suorganizuoti savų premijų. JAV LB kultūros taryba turėtų jausti malonią pareigą atidaryti vartus į premijas visos išeivijos kūrėjams. Jei tai būtų neįmanoma, premijų skyrimas turėtų pereiti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos rankas, kurios stengtųsi sudaryti lygias galimybes visų kraštų lietuviams. Juk būtų laimėjimas, jei atsirastų pajėgių kūrėjų iš Kanados, Brazilijos, Australijos, Europos ir net Izraelio.

LIGSIOLINĖS stambiosios literatūrinės premijos skiriamos tik brandiems kūrėjams, turintiems savo lobiuose nevieną kūrinių ir jau linkstantiems į savo gyvenimo saulėlydį. Tai verta ir teisinga, nes tie žmonės tokių premijų užsitarnavo ne tik pinigine, bet ir moraline prasme. Pinigas tokiu atveju mažiau reikšia nei moralinis-literatūrinis įvertinimas, kuris žmogų pakelia, padrasina, paskatina į naujus žygius. Bet neužmirškime, kad šiuo keliu einant tie premininkai gali būti paskutiniai mohikanai... Tėstinumo klausimas išeivinei kultūrai yra gyvybinis. Nedaug čia tėra galimybių, bet jų yra. Tai rodo pvz. „Ateities“ žurnalo premijos: atsiranda vienas kitas pajėgus rašto žmogus, reikalingas nuolatinio paskatinimo. Todėl šalia bendrosios literatūrinės premijos reikėtų bandyti sudaryti vieną stambesnę premiją jaunimui pvz. iki 25-30 metų amžiaus. Yra žinoma, kad kaikurie lietuvių jaunuoliai bando savo jėgas kanadiečių ir amerikiečių konkursuose. Matydami stambesnę lietuvių literatūros premiją, gal susigundytų išbandyti savo jėgas lietuvių kalba. Lietuvių spaudoje kartais pasirodo jaunosios kartos bandymų. Juos reikėtų drąsinti premijomis, kurios šiaip ar taip turi viliojančios jėgos. Žinoma, šioje srityje yra gerokai pavėluota, bet galimybių dar yra. Vertėtų į tai atkreipti dėmesį ir atsakingiesiems rimtai apsvarstyti.

Istorinė Kanados diena

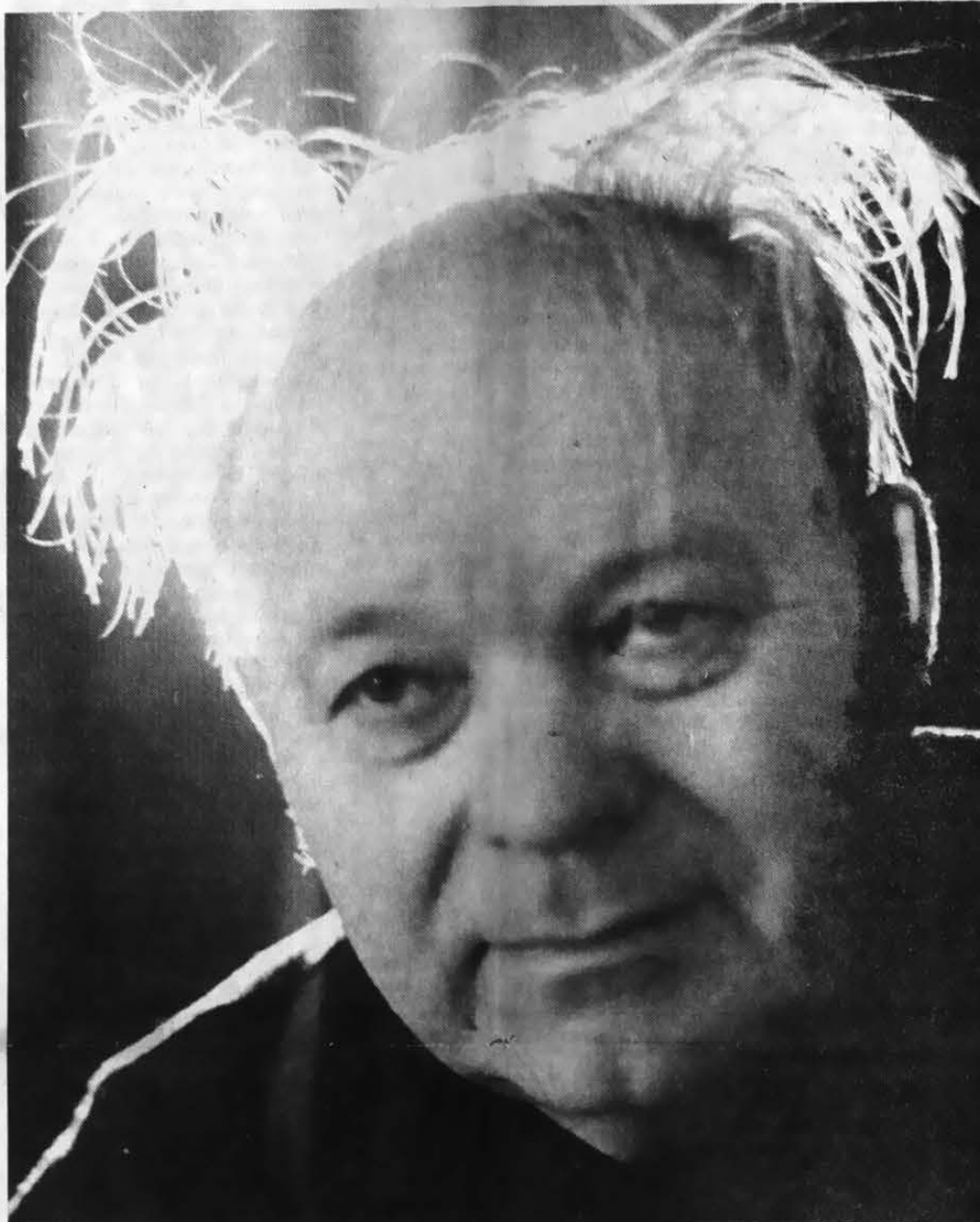
Oficialiu Kanados gimtadieniu yra laikoma 1867 m. liepos 1 d., susieta su Britų Šiaurės Amerikos Aktu, kuris lig šiol buvo prižiūrimas Britanijos parlamento. Nors Kanada pilnai nepriklausomybę gavo jau 1931 m., tačiau to konstitucija laikoma akto neįstengė parsivežti dėl centrinės ir provincinių vyriausybės nesutarimų. Padarytus pakeitimus turėdavo patvirtinti Britanijos vyriausybė savo parlamente. Ši nenormali būklė pagaliau buvo užbaigta balandžio 17 d., 11.37 v.r., kai naują 1982 m. Kanados Konstitucijos Aktą pasirašė jį Otavon atvežusi karalienė Elzbieta. Naujon konstitucijon yra įtraukta jos pakeitimo formulė, žmogaus teisių įstatymo paragrafai bei kitos reformos, pasiekęs ministerio pirm. P. E. Trudeau ir devynių provincijų premjerų susitarimu. Jo nepasirašė tik

Kvebeko premjeras R. Levesque.

Kvebekiečių trijulė

Oficialioje konstitucijos perdavimo iškilmėje prie Kanados parlamento rūmų, sutraukusioje didžiulę minią kanadiečių, nebuvo Kvebeko premjero R. Levesque ir netgi šios provincijos gubernatoriaus J. P. Cote'o, kuris yra laikomas oficialiu karalienės Elzbietos atstovu. Jų nedalyvavimas vis dėlto neišjungė Kvebeko, nes naująjį Kanados konstitucijos aktą kartu su karaliene Elzbieta pasirašė trys kvebekiečiai — Kanados ministras pirm. P. E. Trudeau, teisingumo min. J. Chretienas, registratoriaus pareigas ejęs ministras A. Quelleras. Būdinga, kad pasirašiusių eilėse nebuvo nė vieno ministro, kilusio iš angliškųjų pro-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Laureatas rašytojas JURGIS JANKUS, laimėjęs JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos 1981 metų literatūros premiją už apysakų rinkinį „Paparčio žiedas“. Premija įteikta Detroito 1982 m. balandžio 18 d.

„Paparčio žiedo“ autorius — laureatas

Rašytojas Jurgis Jankus, laimėjęs JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos literatūrinę premiją, į „TŽ“ klausimus atsiliepė šiuo laišku

MALONUS REDAKTORIAU,

Gavau didoką pluoštą Tamsos klausimų. Pabandyti juos, kaip begalėdamas, trumpiau atsakyti, nes žinau, kad savaitraščio puslapiai riboti, ir juose negali išsilioti per kraštus.

Premija už Paparčio žiedą man nėra pirmoji. Esu jį gavęs ir anksčiau už kitus veikalus. Paparčio žiedo vardas Tamstai atrodo romantiškas, o aš apie tą net nepagalvojau. Žinau, kad yra rašytojų, kuriems pirma ateina vardas, o tik paskum aplink jį žiedžiamas pasakojimas. Man taip beveik niekada neatsitinka. Pirmą ateina pasakojimas, o tik paskum turiu rasti jam kokį vardą. Neretai vardo įrašyti padeda net kiti artimieji.

Paparčio žiedas yra kelių pasakojimų knyga. Kai sudėjau juos krūvon, rodos, buvau linkęs ją kaip kitaip pavadinti, bet Kotryna, žmona, kuri pasakojimus perrašinėjo, pasiūlė Paparčio žiedą, vieno knygos pasakojimų vardą. Leidei jį jai atrodė irgi priimtinas, tai knyga tuo vardu ir paliko.

Taigi Paparčio žiedas yra atsitiktinis vardas, visiškai nesijęs krūvon kokia nors ideja visų knygų sudėtų pasakojimų. Tokios bendros idėjos pasakojimuose ir nėra. Kiekvienas yra savas pasaulis, vienas su kitu rišamas vien autoriaus vardu ir knygos viršeliais.

Ką nors šnekėti apie Paparčio žiedą ir kituose tos knygos pasakojimuose keliamas idėjas man patiam gal ir nederėtų. Jas ras skaitytojai, o, jeigu panorės, ir kritikai. Vieni bus patenkinti radę žmones, kar-

tais gal net ir sau patiems artimus, kiti bėgs kartu su įvykiais, o linkę į ieškoti gilesnės prasmės, turėtų rasti ir jos. Ir gal net nemaža, nors aš pats rašydamas nei į pasakojimo prasmę, nei į jo idėjas pirštu nebadau, bet tų idėjų yra. Man patiam tai visi skaitytojai, kurie mano pasakojimuose randa ką nors sau, yra vieno-dai brangūs.

Mano rašymo pradžia nebuvo kokių literatūros studijų išdava ar gyvenimo įvykių pasakata. Mažas būdamas girdečiau daug pasakų ir pats jas sekiau, tik dažniausiai ne tas, kur būdavau girdėjęs, bet kitas, kurios patiam atėdavo į galvą. Vėliau, kai išmokau skaityti, daug skaičiau, o kai išmokau rašyti, — rašiau. Tik irgi ne tą, ką buvau skaitęs, bet mėginau surašyti tai, kas patiam atėdavo į galvą.

Niekada neturėjau noro ką nors sekti. Ir nereikėjo. Galvoje visada buvo kas nors, ką norėjau pasakyti. Tik pasakymas turbūt nevisada lengvai ejo.

Žodis yra to paties galo medžiaga, kaip garsas, dažai, akmuo, medis ar bet koks kitas tarpininkas, kurį žmogus panaudoja save išreikšti. Kiekvieną tokį tarpininką palenkti savo norui reikia didelio darbo, reikia įsigyti įgudimą, kad medžiaga atsidėtų tuo, kas yra kuriančio žmogaus viduje.

Muzikams, tapytojams, skulptoriams, architektams yra mokyklos, kuriose padeda išmokyti, kaip apdoroti turimą medžiagą, kad per ją galėtų praneikti kitiems. Žodžio ar aplinkos apdorojimo mokyklos mūsų krašte nebuvo. Rei-

kėjo išmokyti patiam. Reikėjo patiam rasti tą santykį žodžio su aplinka, kad viskas sutaptų į vieną lytį, natūralaus sąskambio vienetą. Tam, žinoma, padėjo skaitymas, padėjo pažinimas krašto ir žmonių, bet daugiausia padėjo rašymas, ieškojimas, mėginimas atspėti žodžio paslaptį, kad parašytas jis atgytų gyvų gyvenimu. Ar aš bent trupinį to pasiekiau, nebe man spręsti.

Ką parašęs, nesiverčiau, kad būtų išspausdinta. Net nesuagaujau, lyg kiekvienas raštelis būtų jau didelis turtas. Dažniausiai ką parašytą palikdavau ten, kur buvau parašęs. Atsimenu, kad baigęs pradžios mokyklą tą vasarą parašiau kokią šimtą, o gal net ir poros šimtų puslapių pasakojimą. Nežinau net ką jame mėginau pasakyti.

Vėliau rašydavau į tokius juodais viršeliais sąsiuvinčius. Iš jų, kiek pamenu, vieną kitą pasakojimą nusiųsdavau kokiame žurnale ar laikraščiui. Jie dažniausiai įsidėdavo, bet viskas tuo ir baigdavosi. Daugiau tam laikraščiui nebesiūsdavau. Nejauchiau jokio reikalo. Pasirašinėdavau vis kitokia slaptyvardė, kurios net ir artimiausi draugai nežinodavo. Ir kad ką siunčiau nežinodavo. Nežinau kodėl, bet net ir radęs ką išspausdintą, neturėjau jokio noro tą žinia su kuom dalintis. Turiu prisipažinti, kad beveik toks pat ir tebesu.

Pirmosios knygos, jau su mano pavarde, išėjo 1936 metais. Kritika jas sutiko palankiai, vienas kitas beveik entuziastiškai, bet kad skaitytojai, (Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

VARŠUVA SUSILAUKĖ PIRMŲ VIEŠŲ DEMONSTRACIJŲ nuo karo stovio paskelbimo 1981 m. gruodžio 13 d. Jas surengė apie 500 lenkų, su žvakėmis rankose atėjusių į Pergalės aikštę, ant kurios grindinio buvo padarytas kryžius iš gėlių ir eglišakių. Demonstrantai maldomis prisiminė devynis saugumiečių gruodžio 16 d. nušautus anglikasius Wujecko kasyklose. Sutelkta policija liudija, kad jį žinojo apie planuojamą demonstraciją. Policininkai betgi leido jos dalyviams melstis 20 minučių ir tik tada per garsiakalbius pareikalavo, kad būtų išsikirstyta. Katalikų Bendrijos vadovai karo stovio keturių mėnesių sukakties proga paskelbė atsisaukimą, reikalaujantį to stovio atšaukimo, derybų tarp kompartijos ir „Solidarumo“ unijos vadų. Balandžio 12 d. į Lenkijos gyventojus staiga prabilo slaptas „Solidarumo“ unijos radijas. Apie

šią transliaciją gyventojai iš anksto buvo painformuoti paskleistais atsisaukimais. Beveik devynias minutes trukusioje laidoje kalbėjo vyras ir moteris, ragindami reikalauti laisvės internuotiems asmenims, žmogaus teisių sugrąžinimo, „Solidarumo“ unijos atgaivinimo. Jie tapgi prašė karo stovio keturių mėnesių sukaktį balandžio 13 d. prisiminti šviesų užgesinimu 9-9.30 v.v. Užsieniečių korespondentų pranešimu, nustatytą valandą šviesos buvo užgesintos ketvirtadaly Varšuvos pastatų. Sekanti „Solidarumo“ radijo transliacija bus balandžio 30 d. Kalbama, kad šiai transliacijai buvo panaudoti magnetofono juostelės įrašai, kuriuos perdavė siųstuvai keturiuose važiuojančiuose automobiliuose. Tokius vietą keičiančius trumpų bangų siųstuvus sunku susekti saugumiečiams.

Šūviai mečeteje

Riausių bangą sukėlė Velykų dieną į mahometonų mečetę Jeruzalėje įsiveržęs kariškų šautuvų ginkluotas žydas A. Goodmanas, 38 metų amžiaus ateivis iš JAV. Senojoje mečeteje, kuri buvo pastatyta 691 m. prieš Kristaus gimimą, jis nušovė du arabus, sužeidė keliolika. Žudikas buvo apsirėngęs karine uniforma, kurią turėjo kaip atsargos karys. Jeruzalės mečetė mahometonams yra šventa vieta, už kurią garsesnės tėra Mekos ir Medinos mečetės. A. Goodmanas buvo suimtas ir paskelbtas pamišėliu. Dėl šio incidento prasidėjo prieš Izraelį nukreiptos riaušės Jeruzalėje prieš mečetės, Gazos juostoje ir vakarinėje Jordano upės pakrantėje. Jose buvo susilaukta nemažai arabų ir Izraelio karių aukų. Pastarieji naudojo šautuvus, o arabai — akmenis. Gazos juostoje karys nušovė net 8 metų amžiaus berniuką, dar labiau jaudindamas arabus. Saudi Arabijos karalius Chalidas pasiūlė arabų šalims į mečetės išniekinimą reaguoti visuotiniu vienos dienos darbo nutraukimu. Jam pritarė 15 arabų valstybių, judariusių įmones, krautuves,

Paskutiniai bandymai

JAV valstybės sekretorius A. Haigas vis dar ieško kompromiso karui tarp Argentinos ir Britanijos išvengti. Buenos Aires mieste jis turėjo ilgus pasitarimus su prez. gen. L. Galtieri ir netgi su kitais karinės diktatūros nariais — laivyno vadu J. Anaja, aviacijos vadu B. Dozu. Lig šiol kompromiso nepavyko surasti, nors Britanijos laivynas jau priartėjo prie Falklando salų.

Įvykdė bausmę

Egipto prez. H. Mabarakas atmetė malonės prašymą penkiems mirti nuteistiems A. Sadato žudikams. Sušaudyti buvo du atentato dalyvavę kariai — ltn. Ch. Islamboulis ir seržantas H. Abbas. Kartuvų kilpos susilaukė trys civiliai: atentatą planavęs M. Faragas, jį vykdė A. Salamas ir A. Rahilas. Mirties bausmė jiems buvo paskyres karinis tribunolas, kuris 17 kitų atentatinių nuteisė kalėti, o du kaltinamuosius išteisino. Sovietų Sąjungos pastatytos Asvano užtvankos elektros jėgainės remontas buvo patikėtas amerikiečiams. Šiuo reikalu sutartį pasirašė JAV ambasadorius A. Athertonas su Egipto premjero pavaduotoju A. Ibrahimu. Dvylika sovietų pagamintų jėgainės turbinų bus pakeista amerikietiškomis, kurios srovės tiekiamą padidins 10%. Sovietinės turbino jau buvo sudėvėjusios. Pirmoji remonto dalis kainuos \$85 milijonus, o jis visas — \$100 milijonų. Visus atnaujinimo darbus tikimasi užbaigti iki 1990 m. Derybos dėl jėgainės remonto buvo vedamos su Sovietų Sąjunga, tačiau jos paslaugų atsisakė naujasis Egipto prez. H. Mubarakas, matyt, susilaukęs palankesnių sąlygų iš JAV prez. R. Reagano vyriausybės, stiprinančios bendradarbiavimą su Egiptu.

Šiame numeryje:

Premijų derlius

Skatinamoji linkmė brandiems ir jauniems kūrėjams „Paparčio žiedo“ autorius — laureatas Jurgis Jankus laišku atsako į „Tėviškės Žiburių“ klausimus

Inteligentija pavergtoje Lietuvoje

Mintys dr. K. Eringio, kalbėjusio ta tema Toronte

Nervinasi dėl baltiečių konsulų

Kanados žurnalistas apie Baltijos valstybių konsulus

Besiblašantis vokiečių jaunimas

Mūsų bendradarbio laiškas apie kairėn linkusį jaunimą

Vieno balsas aidėjo Australijoje

Amerikos lietuvis kunigas, sudomines krašto spaudą

Spauda buvo jos gyvenimas

Atsisveikinant su A. Vaisiūniene prie jos kapo Venecueloje

Kitatautis apie Lietuvį Sibire

Buvęs Sibiro kalyns Cheifcas apie Petrą Paulaitį

Įdomi vakaronė

Pobūvis su rašytoju Jankumi ir dailininku Dargiu Detroito

Lietuviai Sudermanno raštuose

Taip vaizdavo lietuvių vokiečių rašytojas prieš 65 metus

TEVIŠKES ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuviškos parapijos metai

JAV-se sudarytas centrinis Lietuviškos Parapijos Metų komitetas, kurio uždavinys — atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį į silpnėjantį parapijų lietuviškumą ir paskatinti tautiečius gausiau bei aktyviau dalyvauti parapijų gyvenime, jų stiprinime. Savo atsišaukime komitetas sako, kad parapija yra "mūsų religiniai ir tautiniai namai", išvardina savo užmojus ir pareiškia:

"Mes suprantame prisiimtų pareigų dydį ir svarbą, bet lygiai suprantame ir visuomenės imlumą bei savo ribotą pajėgumą. Todėl esame pasiryžę netiek konkrečių darbų padėti visoms lietuviškoms parapijoms, kiek atkreipti dėmesį į kiekvienos parapijos svarbą bei reikalingumą. Ne tiek pakeisti kiekvieno lietuvių nusišaukimą, kiek atskleisti visiems broliams ir sesėms parapijos židinio šilumą religinio, tautinio ir kultūrinio gyvenimo būvyje. Ne tiek pakeisti parapijos socialinio gyvenimo ar liturginių pamaldų tvarką ar prasmę, kiek raginti persunkti ir vieną ir kitą lietuviškosios kultūros lytimis.

Trumpai, šis komitetas nuoširdžiai bando šiais metais visų lietuvių mintis kuo dažniau nukreipti į lietuvišką parapi-

jų problematiką. Mes lygiai bandysime kuo daugiau lietuvių — asmenų, institucijų, organizacijų įtraukti į konkretų darbą parapijose.

Šiose pastangose prašome bei laukiame pagalbos ypač iš parapijų klebonų ir kitų kunigų. Taip pat ir parapijų tarybų, vienuolių, organizacijų ir visų lietuvių.

Mes raginame, kad visur, kur tik yra lietuvių parapija arba bent lietuvių kolonija, būtų įkurtas Lietuviškos Parapijos Metų komitetas. Mes kviečiame lietuvių kunigus ir pasauliečius, ypač jaunimą, kelti lietuviškų parapijų laimėjimus ir rūpesčius mūsų spaudoje.

Centrinį komitetą Klevelando sudaro: pirm. Romualdas Bublys, vicepirm. Kęstutis Civiškas, sekr. Nijolė Balčiūnienė, izd. Eugenijus Šilgalis, nariai — kun. Juozas Bacevičius, sesuo M. Corintha, SSC, Algirdas J. Kasulaitis, Zita Kripavičiūtė, Vacys Rociūnas, Stella Sankalaitė, Stefania Stasiene ir kun. Kęstutis Žemaitis. Komiteto adresas: R. Bublys, 23430 Harms Road, Richmond Heights, Ohio 44143, USA."

1982 m. kovo 25 d.

A+A

AGNIETEI ARŠTIKAITIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos vyrą JONĄ, dukrą MARYTĘ, sūnų JONĄ, ju šeimas ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Rūta Laurinavičienė
Emilija Zakarževskienė

A+A

AGNIETEI ARŠTIKAITIENEI

mirus,

jos vyrui ir šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Anapilio Moterų Būrelis

Mielam broliui

A+A

kun. VYTAUTUI JURCEVIČIUI

Lietuvoje mirus, INOCENTUI JURCEVIČIUI ir jo visai šeimai, seseriai ir broliui Lietuvoje bei visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

M. J. Astrauskai

J. Bartnikas

B. Galinienė

Mobawyk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamos pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Inteligentija pavergtoje Lietuvoje

Santrauka paskaitos, skaitytos Toronto Lietuvių Namuose

DR. KAZYS ĖRINGIS

1. Išeivijos reikšmė

Likimas man lemė kalbėti mūsų pavergtos tautos tylinčios daugumos vardu. Man teko pergyventi visa, ką pergyveno mūsų broliai Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Svarbiausia noriu pažymėti, kad jūsų organizacijų politinė, kultūrinė, religinė ir visa kita veikla yra labai reikšminga pavergtai Lietuvai. Jeigu nebūtų tokios pajėgos ir susiklausančios išeivijos, kaip mes ją suprantame pavergtoje tėvynėje, Lietuvos padėtis būtų žymiai sunkesnė.

Turiu pažymėti, kad jūsų veikla yra tas raktas, kuris palaiko tautos gyvybę, stiprina pasiryžimą ištverti kovoję su okupantu. Šie aspektai yra be galo reikšmingi, nes tik tokiu būdu mes visi kartu susitinkiam vienam pagrindiniam tikslui — išsilaikyti ir atkurti valstybinį Lietuvos suverenitetą. Tad mūsų abipusė reikšmė yra labai svarbi.

Tačiau, iš antros pusės, mes negalime produktyviai bendrauti su tėvynėje pavergtais broliais dėl įvairių aplinkybių, kurias savo pranešime bandysiu paliesti. Jūsų veiklos reikšmingumą galima būtų pailiustruoti daugeliu pavyzdžių. Vienas jų galėtų būti Moldavija, kuri neturi efektyvios politinės paramos iš savo tautiečių užsienyje. Ji, kaip žinote, yra perpildyta pusiau: dalis priklauso Sovietų Sąjungai, kita dalis — Rumunijai, kuri priklauso Rytų blokui ir turi savo nepriklausomybės politinius sunkumus su sovietais.

2. Pokario tragedija

Vienas ryškiausių pokario Lietuvos gyvenimo bruožų buvo visiškas tautos sutrikimas dėl sovietinio teroro ir naikinimo. Palyginus okupacijos periodus, tenka konstatuoti, kad vokiečių okupacijos metais tauta išliko nesulaužytu stuburu. Kraštas išvengė vokiečių mobilizacijų, nebuvo sunaikintas ekonominio ūkio pagrindas, nors šis okupantas irgi padarė kraštui daug žalos.

Sovietai po laimėto karo sugebėjo pralenkinti nacius neišmatuojamai. Tauta buvo visiškai parblokuota. Dar vykstant karui, 1944 m. vasarą ir rudėnį jaunimas buvo prievarta mobilizuojamas į sovietų armiją. Prasidėjo masinis žmonių įkalinimas ir išvežimai. Visa Lietuva sukilo prieš neteisėtą mobilizaciją, kuri buvo draudžiama Hagos konvencijos 52 str. Jaunimas bėgo slėptis į miškus, o prievarta mobilizuoti dezertyravo ir prisijungė prie miško brolių. Jų dauguma atsisakė kariauti už okupanto interesus, nors jau išryškėjo karo laimėjimai.

Prasidėjo partizaninis karas. Sovietų NKVD koviniai daliniai naikino, žudė lietuvių namuose, miesteliuose ir šukuvo miškus, kuriuose jų daug buvo nuo partizanų šūvių. Partizaninis karas vyko visose Lietuvos dalyse, kurių daug kontroliavo partizanai. Šis karas pareikalavo daug lietuvių jaunimo aukų, bet jis apsaugojo Lietuvą nuo greito surusavimo, naujų kolonistų rusų įvežimo, kaip tai atsitiko Latvijoje ir Estijoje, kur vyko žymiai silpnesnis partizaninis pasipriešinimas.

Lietuvos kaimuose, miesteliuose, vykstant partizaniniam karui, ne tik nesikūrė rusai,

bet ir tėvynės išdavikai, kurių dauguma buvo senieji Lietuvos rusai. Jie turėjo palikti savo gyvenamas vietas ir slėptis didesniuose miestuose.

Žinoma, karo žiaurumai buvo labai dideli, buvo daug neprasmingo įtarumo aukų, o jo tokiose aplinkybėse nebuvu galima išvengti. Šitie įvykiai kaikienu yra vertinami neigiamai, nes partizaninės kovos nepasiekė pagrindinio tikslo — atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Jeigu mes būtume 1940 m., kai Sovietų Sąjunga okupavo pirmą kartą Lietuvą, pajėgė sudėti tas aukas ant tėvynės aukuro, būtume buvę to laiko mastu laimingesni ir tarptautiniu atžvilgiu stipresni, negu po to, kai praradus laisvę ir nepriklausomybę, visi keliai vedė mus tik į mirtį.

Stalinas, Berija ir Suslovas buvo lietuvių tautos budeliai, kurie siekė sunaikinti lietuvių ir palikti tik Lietuvos vardą be lietuvių. Mūsų inteligentai, darbininkai, ūkininkai, kurie aktyviai nedalyvavo partizaninėse kovose, laikėsi pasyviai, nebendradarbiavo vykdančioms programoms, nestojo į komunistų partiją, vildamiesi, kad okupacija bus trumpa. Tad po karo komunistų sudarytuose komitetuose, partijoje ir administracijoje buvo daug rusų. Toks lietuvių nusistatymas laikam gali atrodyti savotišku paradoksu, anot komunistų, trumparegiškumu. Vėliau paaiškėjo, kad latviai greičiau prisitaikė prie naujų okupacijos sąlygų ir energiau perėmė komunistų partijos bei administracijos vadeles.

Lietuva po herojiškų partizaninių kovų, masinių išvežimų ir neapsakomo tautos teroro savo stūburą pradėjo atgaivinti apie 1956 metus, praėjus keletams metų po Stalino mirties ir prasidėjus Chruščiovo valdymo laikotarpiui. Pirmas toks žymės bruožas buvo komunistų partijos ir administracijos lietuvinimas. Tų metų sovietų okupacija galima sulyginti su vokiečių okupacijos sąlygomis, kai buvo įvairių politinių niuansų, vyko įvairūs pasikėlimai Maskvos valdžios viršūnėse, kurie pasireiškė ir respublikose. Kremlius vadovai davė pamažu nevisiems suprantamą impulsą respublikų savarankiškumui stiprinti, kai buvo įsteigtos regioniniai plėtimui liaudies ūkio tarybos. Pastarųjų okupantas išsigando ir greitai jas likvidavo.

3. Komunistai ir krūpčiojanti inteligentija

Pasibaigus partizaniniam karui, kuris truko apie 8 metus, mūsų tauta priešinosi pasyviai. Lietuviai inteligentai buvo priversti stoti į komunistų partiją, kur jų dalis siekė karjeros, kiti norėjo padėti savo kraštui. Šiuo metu daug lietuvių priklauso komunistų partijai, dalyvauja pavergtos Lietuvos administracijoje, švietimo ir ekonominio gyvenimo planavime. Tai nėra savarankiška lietuvių komunistų partija, nes visi jos nariai priklauso Sov. Sąjungos komunistų partijai, vieningam vienminčių būriui, kuris vykdo Kremlius nustatytą okupacinę politiką. Ši politika reiškiasi naikinimu mūsų tautinio palikimo svarbių barų, kurie buvo sukurti praeityje ir nepriklausomybės laikais. Buvo sunaikinti ekonominio gyvenimo pagrinda-

dai, ūkininkai prievarta suvaryti į kolchozus, pradėta vykdyti nenormalaus masto urbanizacija. Sunyko mūsų kaimai, nes žmonės buvo priversti įieškoti prieglaudų ir apsaugos miestuose, kad išvengtų persekiojimo, teroro ir išvežimų. Betkoks organizuotas pasipriešinimas buvo palaužtas, išskyrus Katalikų Bendriją, kuri, nežiūrint baisių aukų, atlaikė okupanto terorą ir liko ištikima savo idealams.

Daugelis išeivijoje stebisi, kaip lietuviai inteligentai pavergtoje Lietuvoje gali atlikti kartais net gana negarbingus darbus mokykloje, spaudoje, radijo tarnyboje ir t.t. Reikia suprasti ir įeiti į tų mokytojų padėtį. Jie išeivijoje labiausiai smerkiami už mokinių persekiojimą, lankymą šventovių, dalyvavimą pamaldose. Visi mokytojai labai sunkiai laikosi savo pozicijose, nes jie nėra savarankiški. Jie turi vykdyti valdžios instrukcijas, nustatytas komunistų partijos. Mokytojai, profesoriai yra nuolat kaltinami už internacionalinį klaidingą auklėjimą, nepakankamą tautų draugystės ugdymą, už buržuazinio metodo naudojimą, buržuazinių atgyvenų palaikymą. Jie nuolat ujami, persekiojami ir kaltinami. Dėl šios priežasties okupuotos Lietuvos švietimo, kuri dirba komunistinės valdžios kontrolėje, tenka objektyviai vertinti ir suprasti jos darbo sąlygas.

Lietuviai mokytojai, profesoriai šalinami iš švietimo įstaigų už nevykdytą partijos nurodymų bei instrukcijų. Jeigu jų visi nevykdytų, tai šandien lietuvių mokyklose jų vietą užimtų rusai ir kitokie perėjūnai. Mūsų inteligentija pavergtoje Lietuvoje, pozityviai dirbanti tautinės, ūkinės ir kultūrinės statybos baruose, yra patatyta į keistą krūpčiojančio žmogaus poziciją, nes kiekvienai apraiška, kuri gina bent kiek tautinį gyvenimą, yra slopinama ir persekiojama. Lietuviai komunistai yra įsitikinę, kad jie taip pat daug gero daro Lietuvai, nors jų darbas iš esmės yra tik "erzacas", pakaitalas, kurio programą jie krūpčiodami iškaulią iš Maskvos. Tenka pripažinti, kad yra kai kurių laimėjimų žemės ūkio, pramonės srityje, bet nėra tai, kas reikšminga Lietuvai, jos suvereniteto gynimui ir stiprinimui.

4. Nutautinimo grėsmė

Nutautinimo pavojus mūsų tautai yra labai didelis ir surusimas tolimesnėje perspektyvoje yra visiškai realus. Žinoma, jis dar nėra toks pavojingas šiuo metu, bet jei turime tautos išlikimo tolimesnę perspektyvą, šis surusimo pavojus yra grėsmingas. Jau dabar lietuviai, siekiantieji augštesnių mokslo laipsnių, privola mokslo darbus rašyti rusų kalba. Jei Lietuva nebūtų pavergta, tai čia nieko baisaus nebūtų. Blogybė yra ta, kad mūsų tėvynė pavergta. Vilniaus universitetas neturi teisės patvirtinti mokslo laipsnių. Juos tvirtina tik Maskvos universitetas, gavęs gerą rekomendaciją iš KGB. Todėl Lietuvos mokslininkai negali rašyti darbų lietuvių kalba. Dėl to ji skursta mokslineje tobulėjimo raidoje. Kaip išeivijoje, taip ir pavergtoje Lietuvoje moksliniuose darbuose nevartojama lietuvių kalba atsilieka terminologijos raidoje,

(Nukelta į 6-tą psl.)

Tyliajai gerų darbų rėmėjai

A+A

AGNIETEI ARŠTIKAITIENEI

mirus,

jos vyrui mūsų nariui JONUI, vaikams ir giminėms reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą —

Anapilio Sodybos Korporacija

A+A

SOFIJA SIMONAITIENĖ

mirė 1981 m. gegužės 2 d., išsinešdama ir dalį mūsų širdžių. Liko betgi nemari jos meilė, kurios dėka niekad nebūsime nuo jos atskirti, nes meilės ryšys yra stiprus, niekad nesibaigiantis.

Mirties metinių proga su meile prisimename velionę —

vyras Kostas,
sūnūs ir dukros su šeimomis

Motinos meilė nemiršta

PADĖKA

Mylimai Mamytėi ir Senelei

A+A

MARIJAI ŽILVITIENEI

iškeliavus amžinybėn 1982 m. kovo 13 d., gilią padėką reiškiamo kun. L. Kemešiui ir kun. J. Staškui už maldas, už atlaikytas šv. Mišias, pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdus ačiū KLK Moterų Draugijos Delhi skyriaus narėms už sukalbėtą Rožinį, pirmininkei už atsisveikinimo žodžius.

Didžią padėką reiškiamo nešusiems karštą, patarnavusiems laidotuvių apeigose ir Delhi parapijos chorui už gražų giedojimą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems lietuviškiems reikalams paremti, širdies ir vėžio ligų fondui, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautą spaudoje, žodžiu bei raštu.

Dėkojame visiems, dalyvavusiems laidotuvėse ir suteikusiems įvairią pagalbą tuo metu, kai ji buvo labai reikalinga.

Visada dėkingi:

dukterys — Nijolė Racevičienė ir Birutė Vytienė,
žentas — Vladas Vytas,
vaikaičiai — Nijolė ir Paulius

Po ilgos ir sunkios ligos mirus

mūsų tėvui-seneliui-broliui

A. A. STASIUI STRIMAIČIUI,

reiškiamo gilią padėką; gerb. klebonui Tėvui Augustinui, Tėvui Eugenijui, Tėvui Liudui už maldas prie karsto laidotuvių namuose; už šv. Mišių atnašavimą — Tėvui Augustinui, Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. Jonui Staškui, rekolekcijų vedėjui Tėvui L. Zarembai, SJ, už prasmingą pamokslą. Ypatinga padėka Tėvui Eugenijui už aprūpinimą ligonio sakramentais.

Dėkojame mieliems šauliams už budėjimą prie karsto ir karsto nešimą; šaulių kuopos pirmininkui V. Bačnui už tartą atsisveikinimo žodį kapinėse; sol. Al. Simanavičiui ir sol. V. Verikaičiui už giedojimą šventovėje, o P. Gulbinskui už giedojimą prie kapo; J. R. Simanavičiui — radijo vlandėlės vedėjui už paminėjimą per radiją; visiems Veliuonies ir mūsų giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankijusiems į laidotuvių namuose, dalyvavusiems šv. Mišiose.

Dėkojame už užprašytas šv. Mišias, už puikias gėles, užuojautas žodžiu bei raštu ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą — lietuvių kapines Mississaugoje.

Dėkojame ponios už pyragus, Rūtai Laurinavičienei — už skanių pietų paruošimą.

Dėkingi — sūnus Rimas su šeima
sūnus Kastytis ir
sesuo Ona Rimkienė su vyru

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Dešimtojo baltiečių vakaro parlamento rūmuose Otavoje išvakarėse 1982.II.23 Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulams buvo surengtas specialus priėmimas. Kalba dr. J. Žmuidzinas — gen. Lietuvos konsulas, kairėje — Latvijos konsulas dr. E. Upenieks, dešinėje — parlamento narys W. Baker, sen. dr. S. Haidasz. Nuotr. J. V. Danio

Nervinasi dėl baltiečių konsulų

Kanados žurnalisto pastabos apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulus

Otavos dienraštis "The Citizen", vienas iš didžiausių Ontario provincijoje bei Kanadoje, 1982. III. 3 laidoje išspausdino Patrick Best straipsnį "Baltiečių konsulai nervina sovietus" ryšium su įvykusių dešimtojo baltiečių vakaro parlamento rūmuose. Žurnalistas P. Best turi savo nuolatinę skiltį dienraštyje apie diplomatus.

Čia pateikiama to straipsnio vertimas.

Kanados baltiečių bendruomenių nariai pasididžiiodami nurodo, kad šiame krašte jų pavergtos tėvynės tebeturi savo atstovybes. Jie yra labai padėtinami tuo, kad Trudeau vyriausybė laikosi "nepripažinimo" politikos, kiek tai liečia jau senas nuolatinės sovietų reikiamas pretenzijas, reikalaujancias pripažinti vadinašias Sovietų Sąjungos respublikas.

Koks bebūtų oficialus Lietuvos, Latvijos ir Estijos garbės konsulų statusas, jie yra unikumas Kanados diplomatinėje scenoje.

Nedaug konsulinę atstovų turi tokį pritarimą ir paramą, kaip šie, atstovaujantieji Baltijos valstybėms. Tai nuolatinis nervinimosi šaltinis čia esan-

čiai Sovietų Sąjungos ambasada.

Paskutinio dešimtmečio metu konsulų byla ir maždaug 60,000 kanadiečių baltiečių kilmės interesai gauna didelę pasipirtį iš baltiečių vakarų parlamento rūmuose, kuriuos globoja parlamento narių ir senatorių grupė.

Praėjusią savaitę (1982. II. 24) pirmą kartą garbės svečiu buvo generalinis Kanados gubernatorius. Edward Schreyer yra asmuo su labai palankiais nusiteikimais daugiakultūriškumui. Jis savo sveikinimo ir pritarimo kalboje pasisakė aiškiai ir stipriai. Iš tikrųjų jis nepaliko jokios abejonės kur priklausio jo lojalumas. Dalyvaujantiems, kurių buvo per 200, jis pareiškė, kad kanadiečių simpatija ir pabrėžtas pritarimas yra tiems, kurie imigravo nuo Baltijos krantų per paskutinius 35 metus, ir taip pat jų draugams bei giminėms, kurie ten pasilikę.

Pastarasis vakaras parlamento rūmuose įgavo ypatingą reikšmę akivaizdoje dabartinio susirūpinimo žmogaus teisių pažeidimu Lenkijoje.

Dėmesio centre taip pat buvo ir trys Toronto gyvenantieji

garbės konsulai — Jonas Žmuidzinas, Lietuvos, Elmer Hensoo, Estijos, ir Edward Upenieks, Latvijos. Baltiečių kilmės žmonių dabar Kanadoje gyvena apie 60,000, iš jų apie 1000 — Otavos apylinkėse.

Kanada, kaip ir Jungtinės Amerikos Valstybės, niekad nepripažino 1940 metų Baltijos kraštų okupacijos ir jų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Jos dažnai laiko šiuos kraštus suvereninėmis valstybėmis.

Žmuidzinas, dabar 84, dirbęs Lietuvos atstovybėje Londone nuo 1932 iki 1939 m., pastebėjo, kad jo tėvynė dabartiniu metu turi atstovybes ir keliose kitose valstybėse, įskaitant J.A. Valstybes. Jis pridūrė: "Mes esame labai dėkingi už bet kurią paramą tiek parlamento viduje, tiek iš kitų už parlamento ribų".

Dabartiniu metu konsulai patys padengia savo išlaidas su šokia ar kitokia parama iš atkakliai lojalų baltiečių bendruomenių Kanadoje. (Jiems tolygūs pareigūnai Jungtinėse Amerikos Valstybėse gauna finansinę paramą iš ten esamos aukso atsargos, deponuotos prieš II D. karą).

Išvertė J. V. Dns

LAISKAS IS VOKIETIJOS

Besiblaškančias vokiečių jaunimas

K. BARONAS

1981 m. vasarą klierikas Valječius įdomiai ir gražiai "TŽ" aprašė Vokietijos gyvenimą. Jis ten matęs miške ir medžius, išrikiuotus kaip karius vakariniam patikrinimui (suprask — tvarka Vokietijoje yra pavyzdgingiausia, primenantį geležinio Bismarcko ar kaizerio Vilhelmo laikus).

Deja, medžiai greičiausiai buvo pasodinti prieš šimtą metų, tuo tarpu nauja karta užaugo jau po antro pasaulinio karo skirtingai tręštoje žemėje, nepažindama vargo, bombų, bado ir karo. Po diktatoriško režimo atsiradusi didelė demokratinė laisvė ir staigiai atleisti režimo varžtai neigiamai paveikė jaunąją kartą. Ji pradėjo blaškytis tarp gėrio ir blogio, puldama į anarchijos glėbį, nepripažindama jokio autoriteto, net paprasčiausių gyvenimo taisyklių.

Absurdiškos kovos

Inspiruota kairiojo sparno, dalis jaunimo metėsi "į kovą" prieš JAV karius ir jų karinius įrengimus. Tai "raudonosios faksijos" kelias ir darbai. Kitiems nepatiko Frankfurto aerodromo praplatinimo darbai, atominių jėginių statyba, net reikalingų naujų kelių pravedimas. Tad...muštinės Molotovo kokteiliais prieš policijos dalinius. O svetimų namų užėmimai, tariamos taikos demonstracijos, parada Adomo ir Jievos aprangoje gražiame Muencheno parke — ar tai nekiršinimas tvarką ir taiką mylinčios visuomenės, jieškojimas priekabių?

Tai nedidelis nuosimtis šiandieninio Vokietijos jaunimo, išėjusio "šunims šieno pjauti"

(taip sakydavo mano tėvas) iš gerų ir turtinių namų. Nekartą sūnus iškelavo raudoną vėliavą su komunistiniais šūkiais prieš tėvo didelį fabriką ar kokio nors giminaičio įmonę.

Žiema palyginti praėjo ramiai. Tik prie Frankfurto aerodromo būta susirėmimų. Tačiau su pasirodžiusiom prieš sniego pirmos gėlytėmis ir papūtus šiltesniam vėjui, miestuose vėl pakels galvas augstyn neramusis gaivalas, gaunąs valstybės mokesčių mokėtojų pašalpa.

Trumpai minima spaudoje JAV prezidento viešnagė. Man atrodo, kad R. Reagano atvykimas į Vokietiją pasiekė augščiausią demonstracijų pakopą. Šiuo pasirūpins Maskva, sutraukdama į Bonną 100.000 demonstrantų.

Filmai

Tad ir džiaugiuosi gyvendamas kaime ir matydamas tik televizijoje įvairius išsišokimus Vokietijos miestuose. Artimiausia geležinkelio stotis už 10 km, retai autobusai ir darbovietė verčia turėti savo automobilį apsipirkimui, nes "mano" Huettenfelde yra tik viena maisto krautuvė, mėsinė, dvi kepyklos, kelios smulkės ir paštas. Bet nėra gydytojo, siuvėjo, kirpėjo, vaistinės, drabužių valyklos, kino ir t.t. Tad savaitgaliais tenka vykti į artimesnius miestus ar miestelius apsipirkti, pasižiūrėti krautuvėse langų, užsukti į kiną. Deja, filmai be "sekso" jau retai rodomi, o pusnuogių moterų nuotraukos prie kinų, stovinių juostų paaugliai, dideli plakatai ir reklamos dienraščiuose yra kasdieninis Vokietijos reiškinys. Geras filmas

pasirodo tik retkarčiais. Dėkui Dievui, kad netolimame Mannheime yra opera, o Rosengarten salėje būna geri koncertai. Tai šviesūs pagiedruoliai tyliame kaimo gyvenime.

Sporto centrai

Antras šviesus pragiedrusis — sportas. Mama ir tėvas sakydavo, kad aš sportui turiu "pramuštą" galvą. Taip, nuo jaunų dienų ji pamėgė. Neužmiršau jo ir šiandieną, juo labiau, kad ir gydytojai įsakė mano "laikrodžio" gerovei jį toliau kultivuoti. O sportavimui sąlygos yra labai geros. Net nedideli artimi miesteliai turi gražiausias uždaras žiemos ir atviras vasaros maudyklas, dirbtinio ledo čiuožyklas, teniso, futbolo, krepšinio aikštes, bėgimo takus. Viskas vienoje vietoje. Tai "Sportzentrum".

Įėjimas palyginti pigus. Pvz. už 9 km Viernheimo miestelyje yra puikus baseinas su vandens purkšlėmis, sauliniomis patalpomis, nemokamais plaukų džiovintuvais ir kt. patogumais. Suaugusiui bilietas 2,50DM (kovo mėn. 1 kan. dol. — 1,90DM). Drąsiai galiu tvirtinti, kad tokių puikių sportinių įrengimų gali pavydėti net dideli Kanados miestai.

Ir užbaigsiu sportu, nes kovo 7 d. pasibaigė pasaulinės vyrų rankinio pirmenybės. Jas laimėjo Sov. Sąjungos rinktinė. Joje dalyvavo kaunietis Valdemaras Novickis, kurį Maskvos Vokietijos televizijos ekrane pristatė kaip "Novitzky". Ir vokiečių komentatoriaus priminė žiūrovams, kad jis yra "aus Kaunas", kiekvieną kartą 15-to nr. pavarde išardamas slavišką galūnę. Rintinėje taipgi buvo ir kitas kaunietis — Raimundas Valuckas.

Vieno balsas aidi Australijoje

Kun. K. Pugevičiaus kelionės atgarsiai anglų kalboje australiečių spaudoje

"TŽ" redakciją pasiekė pluoštas išskarpų iš Australijos laikraščių, kuriose plačiai rašoma apie religijos ir tautos priespaudą Lietuvoje. Ir kas gi atsitiko, kodėl toji spauda taip susidomėjo Lietuva? Pasirodo, visa tai padarė kun. Kazimiero Pugevičiaus kelionė. Daugiau lietuvių iš Š. Amerikos lankėsi Australijoje, bet dar niekas nelaimėjo tiek dėmesio Lietuvai, kiek kun. K. Pugevičius.

Ten jis atliko dvigubą misiją — lietuvių gyvenvietėse vakarais vedė Gavėnios rekolekcijas, o dienomis rūpino si informacijos sklaidimu apie Lietuvą. Jis sugebėjo sudominti australiečius žurnalistus savo turima medžiaga, kuri jiems pasirodė įdomi ir skelbtina. Be to, kun. K. Pugevičius, kaip Lietuvos Informacijos Centro direktorius, nusivežė retų pagrindinio leidinio — originalų, nuotraukų, sunaikinto Lietuvos kryžiaus statulėlę ir pan. Tai padėjo jam vaizdingai perteikti turimas informacijas.

Štai prieš akis "The Southern Cross Newspaper" kovo 18 d. numeris. Visas puslapis paskirtas Lietuvai. Didelė raidė antraštė skelbia: "The Church is persecuted — but it's still missionary" (Bendrija persekiojama, bet tebėra misijonieriška). Pridėtas kun. K. P. atvaizdas su pluoštu slaptų pagrindinio leidinio. Pareiškime pasakyta: kandidatai į seminariją su vado polinkiais valdžios nepriimami, bet mieliai priimami tokie asmenys, kurie gali būti naudingi sovietinei valdžiai arba tinkami skandalui sukelti. Kitoje vietoje rašoma, kad nepaisant persekiojimo Lietuvoje esama apie 15.000 slaptų vienuolių-seserų, t.y. daugiau nei laisvės laikais. Esą taip tvirtina sovietinis religinių reikalų komisaras.

Kitame to paties laikraščio straipsnyje rašoma "Why he's such a hero" (Kodėl jis yra toks herojus) apie kun. Virgilijų Jaugelį, baigusį slaptą kunigų seminariją ir įsventintą kunigū. Straipsnis paruostas NC žinių agentūros.

Jame sakoma, kad V. Jaugelis bandė įstoti Kauno kunigų seminarijon penkis kartus ir sovietinių pareigūnų buvo atmetas. Jis buvo vienas tų, kuris rinko tikinčiųjų parašus po petiją gen. JT sekretoriui K. Waldheimui. Tada buvo surinkta 17.000 parašų. Už tai ir už pagrindinio spaudos platinimą buvo sumtas 1974 m., bet maždaug po metų kalinimo paleistas kaip ligonis. Būdamas zakristininku Kybartuose, baigė teologines studijas, tapo kunigu 1978 m.

Jaugelio parašas yra ir tarp 45 baltiečių memorandumo dėl Ribbentropo-Molotovo sutarties, lemiančios Baltijos kraštų likimą. Vežio ligos kamuojamas, kun. V. Jaugelis mirė 1980 m. vasario 17 d., atnašavęs Mišias ligonio lovoje.

Didžiausias Australijos katalikų laikraštis "The Catholic Weekly" vasario 28 d. laidoje išspausdino platoką pranešimą apie kun. K. Pugevičių, jo kelionę ir informaciją apie Lietuvą. Esą jis atsiėmęs filmų, skaidrių ir kitokios vaizdinės medžiagos, gautos slaptais keliais iš Lietuvos. Joje pavaizduojamas kalinių gyvenimas, šventorių naikinimas, kunigų užpildinėjimas, religinių veikėjų persekiojimas. Straipsnio gale pridėta pastaba, kad kun. K. P. yra Baltimorės vyskupijos kunigas, dirbęs radijo bei televizijos srityje, drauge su kitais įsteigęs tarptikybinių draugijų "Ecumedia".

Kovo 14 d. minėtasis laikraštis išspausdino ilgą straipsnį apie kun. V. Jaugelį: "Russians persecute Lithuanian priest after death" (Rusai persekioja lietuvių kunigą ir po mirties) kartu su to kunigo nuotrauka.

Tą patį straipsnį, bet su kita antrašte išspausdino "The Catholic Leader" 1982 m. kovo 14 d. Brisbanėje.

"The Record" kovo 11-17 d. laidoje išspausdino kun. K. P. pareiškimus. Esą Vakaruose per mažai kalbama apie 11 milijonų katalikų Sov. Sąjungoje. Jie tenai turi žinoti, kad už juos kalbame mes spaudoje ir visur, kur tik galima. Lenkijos būklė esanti panaši į Lietuvos prieš 40 metų, kai ją okupavo sovietai. Lenkija per tą laiką turėjo stiprią hierarchiją — Wyszynskį, Wojtylą, dabartinį popiežių. Lietuvoje hierarchija buvo sugriauta ir šiandieną ten nėra nė vieno pilnateisio (ordinaro) vyskupo. Komunistų Lietuvoje tėra palyginti nežymi grupė, bet ji turi ginklus. Jie siekia padaryti religiją nereikšminga visuomenės gyvenime ir palapsniui sunaikinti. Zakristijos kunigai Lietuvoje gali išsilaikyti, nes, kaip ir Airijoje, ten kunigai tikinčiųjų yra gerbiami, bet jei kuris pabando eiti į žmones, skelbti Evangeliją, susilaukia persekiojimo.

"The Mercury" Hobarto mieste kovo 19 d. įdėjo didelę kun. K. P. nuotrauką ir ilgą informaciją apie jo darbą bei pranešimą apie jo pasiskaitą miesto salėje.

Melburno "The Advocate" vasario 25 d. ir "The Sun" kovo 25 d. išspausdino informacinius straipsnius apie Lietuvos kovą už religijos laisvę. Adelaidės "The Advertiser" kovo 11 d. ir "The Southern Cross" kovo 18 d. skelbė kun. K. P. atvykimą ir jo pareiškimus apie Lietuvą.

Tai tik dalis spaudos išskarpų, liudijančių sėkmingą minėto kunigo kelionę po Australiją. Prie to reikia pridėti jo paskaitas australiečiams salėse ir per radiją. Kun. Pr. Dauknyš savo laisuke iš Melburno pažymėjo, kad kun. K. P. kalbėjo apie Lietuvą visai Australijai per ABC radiją. "Tai pirmas toks svečias iš Amerikos, kuris sugeba akautiškai pristatyti Lietuvos reikalus" — pažymėjo kun. Pr. Dauknyš, "Tėviškes Aidi" redaktorius.

Lietuvių Tautodailės Instituto Toronto skyriaus surengtoje parodoje Prisiikimui salėje 1982.III.27-28 d.d. Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvių Informacijos Centro direktorius kun. K. PUGEVIČIUS iš Niujorko rodo okupuotoje Lietuvoje sunaikinto kryžiaus statulėlę australiečiams. Ši nuotrauka buvo išspausdinta Australijos laikraštyje "The Mercury" 1982.III.19. Jo nuotraukų netrūko ir kituose laikraščiuose

Vėliavą perdavė įpėdiniui

Jonas Valiūnas, darbo kuopos vadas V. Vokietijoje, baigė savo tarnybą

Schwetzingenas yra nedidelis miestelis V. Vokietijos viduryje, netoli Heidelbergo. Jis yra žymus ten augančiais spargais arba "špargeliais". Prieš daugelį metų būrelis lietuvių važinėjoje Ispanijoje ir juokais pasiuntė sveikinimą vienam lietuviui į Schwetzingeną, bet ant atviruko užrašė tik "Spargelstadt", ir ji pasiekė adresatą...

Tame miestelyje nuo 1951 m. yra įsikūrusi viena lietuviška LS kuopa. Š. m. kovo 31 d. išėjo į pensiją ilgametis jos vadas LS majoras Jonas K. Valiūnas. Jis LS kuopose pradėjo tarnauti prieš 34 metus, o nuo 1955 m. birželio 1 d. vadovavo 8591 LS kuopai Schwetzingene.

Jonas K. Valiūnas yra gimęs 1917 m. kovo 24 d. netoli Kauno, Suvalkijoje, mokėsi Marijampolės marijonų gimnazijoje ir vėliau Kaune, kur baigė augstesniąją technikos mokyklą. Prieš pat karą tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir gavo karininko laipsnį. Nuo 1944 m. Vokietijoje, nuo 1948 m. — LS tarnyboje. Yra vedęs, užauginęs 2 sūnus ir 3 dukteris, iš kurių jauniausioji šiemet turėtų baigti Vasario 16-tosios gimnaziją. Ją jau yra baigę sūnus Algis ir Rainis, kurių pirmasis studijuoja inžineriją Darmstadte, o Rainis, padirbėjęs dvejus metus "T. Žiburių" spaustuveje, studijuoja Thunder Bay, Ont., Kanadoje.

Jonas Valiūnas aktyviai dalyvauja lietuviškajame gyvenime, nuo 1960 m. yra LB taryboje, ilgą laiką buvo jos valdyboje ir 7 metus jai pirmininkavo. Yra dalyvavęs dvejusose PLB seimuose ir išrinktas vykti į sekančią seimą 1983 m. Čikagoje. Vasario 16-tosios gimnazijos kuratoriai priklauso nuo pat jos įsteigimo, atstovaudamas joje L. Bendruomenė.

Šalia visų šių oficialiųjų pareigų, J. Valiūnas su savo LS kuopos vyrais ir įvairiomis techniškomis priemonėmis yra labai daug pagelbėjęs gimnazijai įvairiausiose ūkiškuose reikaluose. Kone kiekvieną vasarą per tuos 27 metus atsiradavo vis vienokių ar kitokių uždavinių bei darbų, ir jie būdavo greitai, sąžiningai ir nemokamai atliekami.

J. K. Valiūnas yra labai geras šaulys — dalyvavo ir tebedalyvauja vokiečių šaudymo klube, dabar jau senjorų klaseje. Yra pasiekęs labai gerų rezultatų, laimėjęs eilę premijų. Jo pavyzdžiui pasekė jo žmo-

na Inge ir duklė Laima — abi pasiekė taip pat nemažų laimėjimų.

Valiūno išleistuvės iš kuopos tarnybos buvo neeilinės. Jos truko ilgesnį laiką. Kovo 21 d. buvo atsisveikinta su vadu per tuo laiku vykusius kariuomenės manevrus prie Reino upės netoli Darmstadto miesto. Atsisveikinimą tvarkė augsto laipsnio amerikiečių armijos karininkai. Kovo 31 d. buvo paskutinė jo tarnybos diena. Kadangi LS kuopa buvo laisva nuo darbo, 9.45 v.r. buvo pamaldos, kurių metu pamokslė kun. Br. Liubinas suminėjo pagrindinius J. K. Valiūno nuopelnus lietuviškumui ir religijai.

Po pamaldų aikštėje išsiriakiavo visa 8591 LS kuopa, ir J. K. Valiūnas perdavė jos vėliavą savo įpėdiniui Arno Endrikaičiui. Atsisveikinimo kalboje jis angliskai ir vokiškai palinkėjo visiems vyrams sėkmingų tolimesnių darbų. Čia pat Valiūnui padėkos žodžius tarė Vasario 16 gimnazijos vardu jos kuratoriaus valdybos pirmininkas kun. Alfonsas Bernatoniš ir direktoriaus Jonas Kavaliūnas, Vokietijos LB-nės vardu — jos valdybos sekretorė Marytė Šmitienė ir Vokietijos lietuvių moterų vardu — E. Liucienė.

Amerikiečių pulkininkas ltn. pareiškė, kad J. K. Valiūno vadovavimo dėka 8591 LS kuopa yra buvusi pati geriausia iš visų Vokietijoje esančių LS kuopų.

Galusiai kalbėjo naujasis vadas LS kapitonas Arno Endrikaitis, palinkėdamas geros sveikatos ir ilgo amžiaus. Jis taip pat kalbėjo angliskai ir vokiškai.

Po vaišių iš lauko virtuvės dar kartą buvo atsisveikinta su J. K. Valiūnu ir įteikta jam visa eilė dovanų.

J. K. Valiūnas yra sveikas ir stiprus. Planuoja ateityje keltis gyventi į Kanadą, kur gyvena jo sūnus Rainis. Ar tie planai virs tikrove, tai parodys ateitis. B.L.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontaktų lęšiai (contact lenses).

Kanados gubernatorius ED. SCHREYERIS kalba parlamento rūmuose baltiečių vakaro dalyviams Otavoje 1982.II.24. Nuotr. L. Giriūnas

PRANEŠIMAS IŠ VENECUELOS

Spauda buvo jos gyvenimas

V. UTENIS

Siltą ir saulėtą kovo 13 šeštadienį Aleksandra Vaisiūnienė atsikėlė jausdamasi geriau, negu per paskutines kelias dienas. Rytmetį su vyru Julium išvažiavo į centrinę miesto dalį. Vyrai laukė automobilį, o ji nuėjo į delikatesų krautuvę apsipirkti. Grįžtant vyras matė, kaip ji staiga pasvirė ir, prisilaikydama mūro sienos, čia pat sukniubo. Pribėgęs vyras padėjo jai nueiti ir įlipti į automobilį, o ji prašė palaukti, dar nevažiuoti. Pamatęs, kad ji visai silpsta, bandė gaivinti, po to nuskubėjo artimiausiam klinikon. Gydytojas pasakė, jog Aleksandra Vaisiūnienė pasiekė ligoninę jau mirusi.

Sitaip nelaukiai ir netikėtai užgeso korespondentė Vaisiūnienė.

Tuoju klinikoje atsirado Deveikis, Dambra ir Gutas. Atskubėjo ir gydytojas Povilas Dambra išduoti mirties liudijimą. Už poros valandų kūnas buvo perkeltas į laidojimo namus.

Vakaro susirinko didelės būrys lietuvių, jų tarpe ir jaunimas. Atvyko Venecuelos Lietuvių Katalikų Misijos vadovas kun. Antanas Perkumas pasiūlyti prie jos karsto.

Pažymėjus, jog Aleksandra Vaisiūnienė buvo evangelikė, kun. Perkumas kalbėjo: „Žinia apie netikėtą a.a. Aleksandro Vaisiūnienės mirtį mane nepaprastai sujaudino. Esu ištikinės, kad ne tik aš, bet ir visa Venecuelos lietuvių bendruomenė apstulbusi dėl nelaukto įvykio. Prarasdami Aleksandrą, prarandame vieną iš tvirtiausių mūsų veiklos šulų. Esu ištikinės, kad pagrindinis jos gyvenimo tikslas nebuvo kas kita, o tik kova už lietuvių palikimą tiek senimo, tiek ir jaunimo tarpe. Gaila, kad ta jos aštri kova nevisų buvo tinkamai suprasta, įvertinta, kartais net paniekinta. Atsidūrusi tokioje sielos gyvenimo padėtyje, negalėjo nesijaušti kas kart silpnėję ir kūnu. Kentė, kol jos širdis nustojo plaukti. Tegul tad Aleksandro paliktas Tėvynės meilės paveldas paskatina ir mus visus būti labiau susipratusiems pavergtos Lietuvos vaikais.“

Sekandį dieną, t.y. kovo 14, a.a. Vaisiūnienė buvo laidojama Karako Rytų kapinėse. Ją palydėjo daugiausia lietuviai,

o religines apeigas atliko vengrų liuteronų dvasios vadas János Damjan.

Prie kapo atsisveikinimo žodį tarė Venecuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirm. dr. Vytautas Dambra.

„Visi žinome, — kalbėjo dr. Dambra, — kokią didelę darbą Aleksandra yra atlikusi Bendruomenei. Kartą ji sakė: „Kelias į Maracay yra mano pėdomis mintis išmintas...“ Kiek ji yra surinkusi pinigų labdaros tikslams, spaudai! Ji, kaip sakoma, net mūsų žmones yra leidusi į mokslo, bėsdamosi į gėraiščių duris ir rinkdama skatikus, vis norėdama padėti.“

„Spaudos darbe Bendruomenės korespondentė Aleksandra išvarė giliausią vagą. Sakiau ir sakysiu, kad be Aleksandro Vaisiūnienės lietuvių neturėtų savo kronikos, pilnos paskutinio dešimtmečio istorijos. Ką Aleksandra sakė, buvo šventa tiesa: spaudos darbas buvo jos gyvenimas.“

„Aleksandra buvo pasistatčiusi uždavinį judinti koloniją, neleidama mums užmigti, sakydama, kalbėdama ir pranešė balsu kartodama, kad lietuvių merdai, o mes esame atsakingi, ir joks pasiteisinimas šios kaltes nenuplaus. Kalbėjo, sakau, kaip pranešė, o pranešė balsas žmonėms prastai nepatinka. Ji sakėsi esanti balsas išėjusių tyruose, ir ji gyveno viltimi, kad tas balsas bus pagaliau išgirstas, kol dar nepervėlu, nors laikas labai velus.“

„...Sakoma, kad lietuviai vertina savuosius tik jų netekę. Duok Dieve, kad Aleksandra Vaisiūnienė po mirties būtų mūsų teisingiau suprasta, kolonija naujai atgimtų, o mūsų brolių ir seserų tarpe būtų atstatyta kovos dvasia ir viltis. O dabar — išsėkis ramybėje, Aleksandra.“

Elenos Gutasienės iniciatyva Venecuelos lietuvių tarpe yra renkamos aukos, kurių tikslas — sutelkti a.a. Aleksandro Vaisiūnienės atminimui jos vardu vienartinį įnašą į Lietuvos Fondą.

Supažindinkite savo draugus su „Tėviškės Žiburiais“ — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Prie a. a. ALEKSANDROS VAISIŪNIENĖS kapo 1982.III.14 Karako mieste. Atsisveikinimo kalbą pasakė VLB pirm. dr. V. Dambra

Kitatautis apie lietuvių Sibire

Čia spausdiname rašinį autoriaus, kuris kalėjo kartu su PETRU PAULAIČIU Sibire ir vėliau pasiekė laisvuosius Vakarus. Angliškaime tekste šis rašinys pavadintas „P. Paulaitis: A Profile“. RED.

MICHAELAS CHEIFECAS

Petrą Paulaitį primą kartą aš sutikau 17-je griežto režimo zonoje Mordovijoje 1975 metų kovo mėnesį. Tuomet jis jau buvo atkalėjęs 28-rius ar 29-rius metus, daugiausia pačiam baisiausiai vadinamojo „ypatingo režimo“ speclageryje. Jame laikomi mirti nuteistieji arba kaliniai-recidivistai. Salygos ten daug baisesnės negu pas mus, griežto režimo zonoje. Į čia Paulaitį atgabeno pusmečiu prieš mano atvykimą į Mordoviją. Jis atrodė susenęs, bet dar tvirtas žmogus, dirbo virtuvėje, vandens virimo patalpoje. Jis turėjo paruošti vandenį maistui ir indų plovimui — 80-čiai žmonių, taip pat dalyti maistą.

Tai buvo nelengvas darbas, reikėjo keltis antrą valandą nakties ir dirbti iki ryto. Tik tie, kurie kada nors lageryje dirbo naktinėje pamainoje, gali suprasti, ką tai reiškia. Tačiau darbą valgykloje kaliniai vistiek laikė privilegijuotu, ir tai man kėlė nerimą: visur vaidenosi užsimaskavę agentai. Paulaitis, matyt, su prates kas dedasi naujokas sie-loje, staiga pats atėjo pas mane, ištiesė ranką ir tarė: „Negalima visada žiūrėti į žmones kaip į priešus. Geriau patikėti ir suklysti negu atstumti draugą.“

Nuo tos dienos mes dažnai sėdėdavome prie arbatos puodelio, ir Paulaitis pasakojo savo gyvenimo istoriją. Apie Italiją, kur jis, lietuvių ūkininko sūnus, mokėsi teologijos; apie Portugaliją, kur universitete klausė profesoriaus Salazarą paskaitų. (Tada niekas nenujautė, kad šis profesorius taps valstybės vadovu). „Nežinau, koks jis buvo premjeras, bet profesorius — geras“, — pasakojo Petras Paulaitis.

Pastarasis visą jaunystę praleido užsienyje, bet kai Tėvynę ištiko nelaimė, jis paliko užsienietišką rojų ir grįžo gelbėti Lietuvos. Tą dieną, kai Raudonoji Armija peržengė nepriklausomos respublikos sieną, Paulaitis kalbėjo mitinguose: „Svetimi lektuvai mūsų padangėje, svetimi tankai mūsų laukuose. Vargas tiems, kurie metė ginklą, kurie prado valią kovoti“ — prisiminė jis dabar savo tuometinius šūkius.

Aš, „jauniklis, erzinau senį: „Petrai, juk tada tik Suomijoje buvo tikri vyrai! Jis jautėsi išsijudėjęs dėl Lietuvos ir tikino, kad jį virto karinių viršūnių išdavystės auka, kitaip lietuvių būtų kovęsi nebogiiau už suomius.“

Paulaitį greitai suėmė, bet jis tuoj pabėgo ir perėjo sieną į Vokietiją. 1941 m. birželio 22 d. vokiečiai jį pasiuntė į Raudonosios Armijos užnugarį, ir Paulaitis, kiek pajėgdamas, kovojo su okupantais. Apie tai mes nekalbėjome, bet tai buvo savaimė suprantama. Tačiau Paulaitis labai greit įsitikino, jog hitlerininkai nešė Lietuvai ne laisvę, o naują priespaudą. „Vokiečiai, — prisiminė Petras karo laikus, — buvo nepateisinamai nerūpestingi ir žiaurūs. Dažnai nepastebėdavo priešo, o kai įvykdavo diversijos ir kildavo pasipriešinimas, imdavosi žiaurumų ne prieš kaltininkus, o prieš eilinius žmones. Atsimenu, — pasakojo Paulaitis, — kažkas iš lietuvių kaimo apšaudė vokiečių dalinį. Ešerininkai suvarė ir aikštę visų namų gyventojus, išvedė iš minios pirmus pasitaikiusius penkis jaunuolius ir sušaudė dėl pavyzdžio. Aš tikrai žinojau, kad tarp sušaudytųjų buvo žmonių, kurie neketė bolševizmo, bet nieko negalėjau padaryti. Aš prieštaravau dėl Lietuvos žydų žudymo. Nubauskite žydą, — sakydavau aš vokiečiams, — jeigu jis kaltas, jei bolševikas ir padeda priešui. Bet žudyti be kaltės, vien todėl, kad jis žydas — su tuo aš negaliu sutikti. Gestapininkas atsakė: „Ponas Paulaiti, dabar vyksta milijonų grumtynės ir mažai Lietuvai nėra ko painiotis jiems po kojomis“. Konfliktas su gestapu baigėsi Paulaitio suėmimu ir

kalėjimu. Tačiau vežamas į konclagerį jis sugebėjo pabėgti.

Pokario metais Paulaitis pasitraukė į Lietuvos pasipriešinimo pogrindį. Vienoje iš karinių apygardų ėjo laikraštis „Varpas“. Jo redaktorius ir pagrindinis autorius buvo „ponas Petras“ (taip jauni kaliniai vadino Paulaitį lageryje). Po metų, jau kitoje zonoje, buvęs partizanų žvalgas Liudvikas Simutis man pasakojo: „Gerai buvo Paulaitio laikraštis. Nors ėjo ne mūsų apygardoje, bet ir mes jį platindavome.“ Po dvejų metų slaptame susitikime Paulaitis buvo išduotas ir suimtas. Jis atsiminė išdaviko pavardę, būtent Želvys. Paulaitį smarkiai sumušė, nuteisė 25-riems metams, nubaudė visą jo šeimą — artimieji vėliau žuvo Sibire.

Atkalėjęs 10 metų, „Chruščiovo komisij“ laikais Paulaitis buvo paleistas, bet po keleto mėnesių suimtas (ketvirtą kartą) už pokalbius su jaunimu apie tautinį atgimimą. Prie nebaigtos 15-os metų bausmės gavo dar 10 — iš viso 35-ri kalėjimų bei lagerių metai, neskaityt praleistų hitlerinėje nelaisvėje.

Paulaitis niekada neprašė priešų pasigailėjimo, bet labai piktinosi šmeižtais spaudoje, kur buvo rašoma, kad jis, teologas ir literatas, kažką žudęs, prievartavęs, tvirkinęs. Šis jo bruožas man įsiminė todėl, kad dėl jo piktinosi jaunas Paulaitio draugas Liudvikas Simutis, kovinės grupės narys, kadaise nušovęs milicininką provokatorių. Liudvikiui atrodė, kad pabrėždamas nepriešartinį savo veiklos pobūdį Paulaitis atsiriboja nuo tokių.

Aukojo „Tėviškės Žiburiams“

\$100: A. B. Liškauskas; \$50: A. Krakauskas; \$25: L. Skripkutė, Edward Leugoud; \$22: O. Juodišius; \$16: Stasys Pakuturas; \$12: J. Stempuzis, H. Kairienė.

\$10: Vanda Garnelienė, P. Kirsutkas, S. V. Kneitai, Pranas Žalauškas, Z. Čekauskas. \$8: Birutė Jasaitienė, V. Janušas; \$7: Ona Mašalienė, E. Raskienė, Jonas Steiblys, Dariaj Powell, P. Jakubauskas; \$6: J. Gustainis.

\$5: Ch. Blažaitis, L. Garbačiauskas, J. Lapp, A. Petrakis, Povilas Dunderas, Adam Kaulius, S. Zalodokas, prel. J. Balkūnas, B. Jablonskis, J. A. Milius, Vyta Birštonas.

\$4: Jonas Liorentas; \$3: G. Macienė, O. Rimkevičienė, M. Reimeikis, E. Valeška, Vaclovas Bartusevičius, S. Sinkevičius; \$2: Jonas Romikaitis, B. Povilaitis, Antony Evans, Tėvai jėzuitai (Montrealis), K. Jurgelys, J. Sukauskas, H. Andruskis, S. Vaškys, A. Nausėdas, Jonas Kartis, L. Bildušienė; \$1: U. Matis.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — \$30: dr. A. Šalkus; \$27: Albertas Keras, V. Balsevičius, V. Diršė, J. Kuncaitis, Henrikas Solys, M.D.; \$26: Pranas Dauginis.

\$25: Pranas Gustas, Motiejus Jonikas, V. Keturakis, Simas Karas, Danutė Mogek (Mrs.), V. Mičeka, Jonas Romikaitis, V. Ake-laitis, Lionė Bieliauskaitė, dr. J. P. Balys, Ed. Daniliūnas, Petras Bigauskas, dr. Eimutis Birgiolas, Monika Belaišienė, Stella Mažekienė, Juozas Kazragis, Antanas

kaip Simutis. „Žinoma, jis pats nieko nežudė, — karščiavosi Simutis, bet sovietiniai laikraščiai teisūs: savo žodžiais Paulaitis šaukė į kovą tuos, kurie rankose turėjo ginklą“. Simutis teisus, — pastebi Cheifecas, — bet yra tiesa ir Paulaitio požiūryje: kare, kuriame „niekas nenorėjo mirti“, jis nuolat prisiminėdavo Dievą, sąžinę ir tai, kad žudyti vis dėlto nuodėmė. Tokio jis buvo būdo.

Kartą iššaukė Paulaitį Saugumo majoras. „Siūlė rašyti malonės prašymą“, — pasakojo Petras. „Pilietį majore, — atsakiau, — įsivaizduokite, kad vyksta karas su Kinija. Mao šalininkai jus paėmė ir nelaisvę ir siūlo: atsisakyk Rusijos, savo komunistinių įsitikinimų ir tada paleisim. Ar Jūs priimtumėte tokį pasiūlymą? Majoras atsakė: ne. Tad kodėl Jūs man siūlote tą patį? Saugumietis nuleido galvą ir vos girdimai sakė: „Bet Jūs suprantate, kad be pareiški-mo, jog atsisakote savo įsitikinimų, Jums reikės sėdėti iki galo — 35-rius metus!“ Suprantu, — atsakiau. — Tad eikite. — Ir aš išėjau iš kabineto.“

Prisimenu, kaip po sunkaus darbo gulėjo „ponas Petras“ — augštas, sulyšęs, plikai nukirptas, melynakis, išgilinęs į maldaknygę. Mažutė juoda maldaknygė visai paskendusi jo platiuose, valstietiška stambiuose nusidirbusiuose delnuose. Tai buvo ne literato, o lietuvių ūkininko rankos, ir aš tuomet pagalvojau, kad tas rankas Petras paveldėjo iš tėvo. Ir dar, žiūrėdamas į Paulaitį lageryje zonoje, aš prisiminiau žodžius iš Evangelijos: „Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės — jų yra dangaus karalystė“.

Martinkevičius, dr. S. Čepas, B. Jakutis, Eugene Jasin, Laima Kriaučiūnienė, kun. Petras Kairiūnas, A. Laugalys, Petras Murauskas, W. Mikšys, A. Morkūnas, Romas Masilionis, V. Menauskas, A. Obcarskis, Jonas Poška, L. Razgaitis, J. Petronis, P. Petrėnas, E. Punksis, kun. P. Rosettis, Viktoras Pundzius, E. V. Sakas, A. Stalio-nis, kun. J. Staškus, Janina Stanislavaitienė, Audronė Žemaitis, Br. Vengris, Juozas Černiauskas, Z. Gasiūnas, Jonas Vilkauskas, A. Nausėdas, Alfonsas Bušma, J. Bacevičius, J. Dobilas, B. Galienė, Joana Kuraitė, Juozas Liuima, kun. Antanas Rubšys, J. Aukštaitis, B. Baranauskas, F. Gurskys, A. Klimaitė, V. Miškinis, Algis Grigas, Algirdas Kurauskas.

Už trejus metus rėmėjo prenumera-tą po \$25 atsiuntė dr. Povilas Dambra.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Mylimam Tėvui

A+A

STASIUI STRIMAIČIUI,

mirus,

sūnus — KĘSTUTĮ ir RIMĄ bei jų šeimas giliai užjaučiame —

V. E. Kairiai

A.D. Enskaičiai

R. N. Zelznak

A+A

AGNIETEI ARŠTIKAITIENEI

mirus,

vyrą JONĄ, dukrą ir sūnų su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. V. Narušiai

H. Rickienė

Z. J. Rickai

A. K. Žilvyčiai

Dr. JONAS NORKAITIS kalba Vasario 16 iškilmėje Muenchene, Vokietijoje

Kanados komunistų kongrese

Lietuvių nebuvo, nes jie priklauso maskvinei grupei

JONAS LADYGA

„Visų šalių proletarai, vieni-kites!“ Ir vis dėlto vienybės nėra. Geriausias įrodymas — tai IV Kanados komunistų (mark-sistų leninistų, sutrumpintai ML) partijos kongresas ir manifestacija Montrealyje 1982. IV.3.

Kvebeko provincijos rinkimuose išstato savo kandidatus dvi komunistų partijos — komunistų (maskvinė) ir komunistų ML partija. Kiekviena iš jų surenka 300-500 balsų.

Dar yra dvi mažesnės grupės — trockininkų ir maistų. Jos rinkimuose nedalyvauja. Nei viena šių partijų su kitom nebendradžia ir laiko savo priešais. Kanados ML komunistų partija įsteigta 1970 m. Montrealyje apie IV kongresą ir manifestaciją sužinojo iš raudonų plakatų, kuriais buvo apklijuotos visos Montrealio paš-to laiško dėžės.

Vyriausia partijos būstinė yra arti miesto centro — C. Charron rinkiminiame rajone. C. Charron buvo Kvebeko (separatistų) partijos parlamentinės grupės vadovas, bet kai pavogė iš Eaton krautuvės \$120 vertės švarką ir buvo nubaus-tas \$300, pats iš pareigų pasitraukė, pasiliko tik paprastu nariu.

Komunistų ML partijos IV kongresas ir manifestacija įvyko 1982 m. balandžio 2-3 dienomis Montrealyje Paul Sauve arenoje (čia 1967 m. buvo Expo 67 ir Lietuvių Dienų balis).

Kongresas buvo uždaras, bet manifestacija buvo vieša; kas norėjo įeiti, turėjo užpildyti kortelę ir sumokėti \$5.

Manifestacija prasidėjo 18 v. ir pasibaigė 24 v. Po vidurnakčio vyko kultūrinis karnavalas. Šešių valandų laikotarpyje buvo pasakyta daugybė kalbų.

Principinis kalbėtojas buvo H. Bains — Kanados ML partijos vadovas. Po jo kalbėjo kvies-tieji delegatai iš Albanijos, Vokietijos, Kolumbijos, Danijos, Dominikonų respublikos, Ekvadoro, Ispanijos, Prancūzijos, Anglijos, Indijos (Ghadar), Airijos, Islandijos, Portugalijos, Trinidado-Tobago ir Turkijos. Kaip priešai, sovietinio bloko komunistai nebuvo kvies-ti.

Visos kalbos buvo nukreiptos prieš „super jėgas“ — Sovietų Sąjungą ir JAV. Sovieti-ja, Kinija, Jugoslavija, Lenki-ja pagal juos nėra nei komunistiniai, nei socialistiniai kraš-tai, o „socialimperialistai“. Vienintelė „švari“ yra Albani-jos komunistų partija.

Tikėtasi manifestacijoje daug dalyvių. Arena buvo iš-nuomota 3000 asmenų, bet susi-rinko tik apie 500 ir keletas smalsuolių. Raudonieji lietu-viai priklausė maskvinei grupei, todėl jų čia nesimatė.

Arena buvo prabangiai iš-puošta. Veikė gera garsiakal-bių sistema, per kurią buvo duodamos revoliucinės dainos (ne rusų). Kongreso, salės (are-nos) nuoma ir puošimo išlai-dos galėjo siekti per \$20,000. Iš kur tie pinigai?

Manifestantai rinkosi pavė-luotai, bet tvarkingai, ramiai. Namaža jų dalis atsivėdė ir vaikus su vaikų vežimėliais, pagavėmis, pieno buteliukais. Visų amžių — nedaugiau 35 metų, išskyrus vieną kitą „bo-są“. Baltų veidų buvo labai mažai, daugiausia indiečių rasės žmonės. Prie įėjimo į are-ną nebuvo jokių uniformuotos policijos pareigūnų.

Partijos šių metų programoje numatytas tarptautinis jau-nimo sąskrydis prieš imperia-listus ir fašistus; šią vasarą Anglijoje II tarptautinis kul-tūros ir sporto festivalis.

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

Maskva—VILNIUS—Maskva

birželio 13 d. — liepos 4 d. \$1130.00

liepos 25 d. — rugpjūčio 22 d.

16-kos dienų kelionės:

Birželio 20 — liepos 5 d.d.

Maskva—VILNIUS—Ryga—

Leningradas—Helsinkis

Liepos 18 — rugpjūčio 1 d.d.

Maskva—VILNIUS—Maskva—

Zuerichas—Muenchenas—Zuerichas

Rugpjūčio 8 — rugpjūčio 23 d.d.

Maskva—VILNIUS—Maskva—Roma

Rugsėjo 19 — spalio 4 d.d.

Maskva—VILNIUS—Ryga—

Leningradas—Helsinkis

KELIONĖ Į EUROPA —

15 dienų, rugpjūčio 16-29 d.d.

Vokietija, Šveicarija, Italija, Austrija

Registracija iki 3 m. birželio 10 diepos

KELIONĖ LAIVU —

7 dienos, gruodžio 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados, St. Lucia,

Antigua, St. Thomas; "World Renaissance" laivas;

registracija iki spalio 1 dienos

KELIONĖ Į KINIJA —

21 diena, spalio 9-29 d.d.

3 naktys Tokijo, 3 Pekinge, 2 Wuxi, 1 Soochow,

3 Šanchajuje, 2 Kweilene, 1 Kantone, 4 Hong Konge

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese

kambaryje. NEDELSKITE REGISTRUOTISI PRAŠOME KREIPTIS

DEL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643, USA

Tel. (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo

MIRGA BANKAITYTĖ, kanklių virtuozė iš Klevelando, dalyvaus poeto Branždionio poezijos popietėje. Popietę rengia KLK Moterų Dr-jos skyrius balandžio 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Priskelimo salėje Toronte

“Paparčio žiedo” autorius – laureatas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ypač jaunimas, jas graibstytė graibstė, tesužinojau netaip seniai, jau būdamas čia, Amerikoje.

Smulkesnių pasakojimų yra išversta ir į kitas kalbas. Šneka, kad Velnio bala esanti išversta net į penkias ar šešias kalbas, bet aš taciau ją tik vokiškai ir angliškai. Daugiausia pasakojimų gal yra išversta į anglų kalbą. Paskutinį, The Snack, mačiau šių metų Short Story International 30 numery.

Klausi, ar imu savo kūriniam turinį ir situaciją iš gyvenimo? Ne, neimu. Net nežinau, ar mokačiau. Ojeigu mokačiau ir pakaktų, tai neišsilaikytų. Prieš kokius dvidešimt penkerius metus šovė galvon parašyti pasakojimą apie arkivyskupo Jurgio Matulio jaunystę. Lietuvoje gal ir būčiau bandęs, bet čia tą pagundą greitai padėjau į šalį. Ten būtų pakakę kokią vasarą, gal dvi pavaikščioti po jo augtas vietas, išsišnekioti su žmonėmis, kurie jį dar atsiminė, su tais, kurie kartu su juo augo, o čia? Būtų buvę galima vieną kitą rasti ir čia, bet jie buvo taip išsiblaškę, kad juos susirasti, apvažinėti, kiekvienoj vietoj kantriai palaukti, kol žmogus atmintin ateis smulkus, jam pačiam gal visiškai nereikšmingi atsiminimai, — reikėtų bent vienerius metus turėti laiko, o kišenėje pakankamai pinigų.

Žinau, kad tokių portretistų rašytojų yra. Jie vyksta į įvykio vietą, kalbasi su kiekvienu įvykio dalyviu, išsiskaitinėja visas įvykio galimybes, pasakum viską apdoroja taip, kad iš to išeitų beistrastikos kūriny. Jiems, kaip ir kaikiuriams dailininkams, reikia modelio. Man nereikia. Visas pasakojimas ateina į galvą, nežinau iš kur, nei kodėl. Reikia jį tik persodinti į kokią nors aplinką. Tada tai ir padeda ankstesnis įvairių aplinkų pažinimas. Kartais tenka net pasidaryti ar pasiteirauti, nes toji materialinė aplinka, kurioje sodinu savo pasakojimą, turi būti tikra, turi atitikti pasakojimo laiką. Pasakojimo žmogus negali kirsti miško, kuris iš tikrųjų jau buvo toje vietoje seniai iškiristas, ar susitikti su mergaite prie bronzinės statulos, kuri tikėnnybėje buvo ir tebėra tikrai gipsinė.

Nenorėčiau tikėti, kad Paparčio žiedas jau būtų paskutinė mano knyga. Net ir neturėtų būti, nes Londono Nida leidžia Klajojančias liepsnas, kurios sudėtos ir jai įteiktos dar gerokai prieš Paparčio žiedą. Reikia tikėti, kad po metų kitų pasirodys ir jos. Be to, ir niekam dar nerodytų jų rankraščiuose. Gal spėsiu bent dalį ir jų apdoroti taip, kad galėčiau parodyti skaitytojams,

be kurių jokia literatūra netektų prasmės. Nei tautinė, nei jokia kita kultūra nepraturtės, jeigu rašytojai rašys tik patys sau. Jeigu visuomenė nusigrįš ir nuo savo pačios kultūros, pasmerks ją suskurdimui, nes kultūra klesti tik ten, kur klesti ne vien materialinis, bet ir žmogaus siekių dvasinis bendravimas. Kūrėjo pasišnekejimas su saviimi tautos kultūrai nieko neatneš.

Ne kam kitam, bet pagyvinimui ryšių kūrėjo su visuomene yra sugalvota ir visokių premijų. Vienos yra konkursinės, kitos bendros. Konkursinės yra tiesiogiai atkreiptos į rašytojus. Iš jų pats stambiausias ir patvariausias yra Draugo konkursas. Jis naudingas pačiam Draugui, bet kartu naudingas ir nevienam rašytojui, ypač tiems, kurie šalia kūrybinio dar turi stiprų ir varžovinį potencialą. Be Draugo konkurso neviena gera knyga gal dar ir šiandien tebegulėtų rašytojų stalčiuje, o taip pat neviena be konkurso paskatos būtų likusi ir visiškai neparašyta.

Rašytojų draugijos, Vinco Krėvės ir neseniai atsiradusi pati stambiausia L. B. kultūros tarybos premija yra nebe konkursinės, jos skiriamos žymėti vienokio ar kitokio laikotarpio iškiliausiam darbiui. Tiesa, jos irgi skiriamos asmeniui, bet jų reikšmė yra daug platesnė. Jomis mėginama atkreipti visuomenės dėmesį į kūrinių, vertų visų, jeigu ne didelio, tai bent didesnio dėmesio. Napasakyčiau, kad visada tai būtų pasiekama, nes spauda, kuri turėtų būti ne vien visuomenės nuotakų atspindys, bet ir jų nuotakų inspiratorė, beveik niekada nesustoja prie premijuoto darbo kaip kultūrinio laimėjimo.

Bet vistiek, sutiktos ar nesutiktos, ir čia sukurto knygos rikiojasi dabar, rikiuosis ir ateityje mūsų tautos kultūrinį lobyną. Nesvarbu, kad okupantas ir išdžiūvusių smegenų jo bendradarbiai jas laiko tautos nudžiūvusių šakų vaisiais, nesvarbu, kad ir mes patys neretai pro jas tydomis nepraeime. Okupantas ne amžinas. Gyvumu trykstanti tauta tikrai jį pergyvens. O tada ji telks visų savo vaikų darbus į vieną kultūrinį lobyną.

Žinai, mielas kunige Pranai, kad manęs nei erzina, nei jaudina, kai okupanto tarnai mus pravardžiuoja nudžiūvusiomis tautos šakomis. Tas sukelia net smagią viltį, kad vieną dieną pats okupantas gali ant tų sausų šakų pasikarti. Aš pats ne kiek nesudrebėčiau. Pasistengčiau kilstelėti kiek augščiau, kad toks pakaruoklis nepamėgintų kojomis žemės pasiekti.

Inteligentija pavergtoje Lietuvoje

(Atkelta iš 2-ro psl.)

trūksta naujų mokslinių žodžių. Tuo būdu stabdomas kalbos tobulėjimas ir turtėjimas, kyla pavojus pasidaryti mažareikšme.

Vienas tokių pavyzdžių yra Gudija. Jos mokslo ir kultūros žmonės dažnai tvirtina, kad gudų kalba yra gėdinga, iškraipyta rusų kalba, senoviška, negraži. Aišku, ji yra senoviška, senesnė už rusų kalbą. Tai mūsų valstybės kanceliarinė kalba, kuria buvo parašytas 1529, 1566 ir 1588 m. Lietuvos Statutas. Gudai tvirtina, kad jų kalba daug kam buvo elgetos lazda išieiti į plačią Rusijos vagą.

Rusai siekia surusinti visas pavergtas tautas, kad apsaugotų savąją kaip daugumos kalbą, sulaikytų jos perėjimą į mažumos poziciją, nes kitų tautų respublikos savo gyventojų prieaugliu jau pralenkė rusų tautos augimą. Tad ir mūsų kalbai pavojus yra didelis, nes rusų kalba viešpatauja pionierių stovyklose, jos moko ma vaikų darželiuose, pradinėse, vidurinėse ir aukštosiose mokyklose.

5. Tarptautiniai miestai

Pagal sovietų marksistinę-lenininę teoriją bei filosofiją, tautos ateityje turės išnykti, ir visi kalbės tik rusiškai. Žinoma, tai atžagareiviška teorija. Ji galėjo gimti tik absoliutaus monarchizmo griuvėsiuose — Rusijoje. Ši atžagareiviška teorija bandoma įgyvendinti Sovietų Sąjungoje. Tam buvo ir yra kuriami tarptautiniai miestai. Visos mažos tautos buvo suvarytos gyventi į didmiesčius. Latvijos, Estijos, Kaukazo ir kitų respublikų didžioji arba bent žymi tautų dalis jau gyvena miestuose. Tai kosmopolitiniai miestai, kuriuose verčiama tauta gyventi tautinės mažumos gyvenimą.

Juose apgyvendinama daug rusų kolonistų, kurie vyrauja ūkinės organizacijos, administracijos, švietimo įstaigose ir kitose kultūrinio gyvenimo srityse. Atsiūti lietuviams engti rusų kolonistai nenori pripažinti sovietų konstitucijos, nenori būti Lietuvoje tautinė mažuma, priskiria sau išimtinės teises bei privilegijas. Jų mokyklas privalo lankyti visi kitų tautybių didmiesčio gyventojai. Tai parazitinė tauta ir išskirtinai parazitinis jos privilegija.

Amerikos, Kanados ir kitų pasaulio kraštų lietuviai turėtų giliau suprasti, kas jie yra Vakaruose ir kas mes esame pavergtoje tėvynėje. Išeivija, suprantama, yra tautinė mažuma Vakarų demokratijos pasaulyje. Jūs švenčiate šimtmečių sukaktis savos spaudos ir savų organizacijų, turite savo laikraščius, radijo laidas ir gyvenate svetimų tautų apsupty savitai, iš lengvo skaldomi svetimos įtakos. Tokias pat sąlygas rusai ruošia lietuviams kosmopolitiniuose sovietų miestuose, kuriuose lietuviai turėtų gyventi tautinės daugumos, o ne mažumos gyvenimą. Žinoma, kaip čia Vakaruose, taip ir sovietų kosmopolitiniuose miestuose yra trumpalaikis galimybės išlaikyti savo tautines tradicijas, tačiau abiem atvejais padėtis yra labai pavojinga.

Lietuva šiuo atveju dar sto-

vi stipresnėje pozicijoje, negu kitos sovietų imperijos respublikos, nes urbanizacijos procesas pasuko kita linkme, būtent, į mažesnių miestų ir miestelių ugdymą, kur rusų kolonistai yra mažumoje, apsupti lietuvių daugumos. Ten vyrauja lietuvių kalba ir kultūra, lietuviškos mokyklos, lietuviška administracija. Tačiau atvykstantiems jauniems rusų kolonistams, nors jie ir norėtų, senieji rusų smurtininkai griežtai draudžia mokytis lietuvių kalbos.

6. Ryšiai su Lietuva

Mes ten, tėvynėje, labiausiai susijaudinę sekdamas išeiviją, kai okupantas, panaudodamas išeivius, bandydavo griauti tą šalį, kurioje jie gyvena. Priešo strateginis uždavinys — jus klaidinti, klaidinimai informuoti, kiršinti ir jus panaudoti savo tikslams. Išeivija privalo būti būdri, nes ji dėl priešo naudojamų rafinuotų priemonių bei agentų lengvai gali patekti į okupanto intrigų srovę. Lietuviška išeivija Vakarų pasaulyje yra tautiškai susipratusi, turi daug švietusomenės, ir jos pareiga būditi Lietuvos suvereniteto gynbos pirmose fronto kovotojų eilėse.

Ryšiai su pavergta tauta yra labai reikalingi. Jie oficialiai neturėtų būti palaikomi per vyriausybines okupanto įstaigas. Beje, šios įstaigos visus išeivius laiko šnipais ir kiekvienas atvykęs yra sekamas. Platus, neribotas bendradarbiavimas su okupuotos Lietuvos įstaigomis yra pavojingas Lietuvos okupacijos nepripažinimo politikai. Sovietų agentai dažnai provokuoja atvykusius tautiečius, išgaudami jiems naudingus pareiškimus, kurie panaudojami vergijos įtvirtinimo propagandai ir išeivijos kurstymui.

Lietuvos tautiškai susipratusi inteligentija yra persekiojama. Tai pergyvena kiekvienas inteligentas, dirbdamas profesinį ar mokslinį darbą. Inteligentų konfliktai su okupantu vyksta dėl įsitikinimų bei pažiūrų, dėl tautiškuo nuvertinimo, dėl tautinės lietuviškos sąmonės išlaikymo bei tautos laisvės idėjų gynimo. Sąmoningo lietuvių nusišalymas išeivijoje ir pavergtos tėvynėje yra nepripažinti okupacijos ir atgauti nepriklausomybės. Dėl šio idealo kovoją lietuviai disidentai, po grindžio spauda, Katalikų Bendrija ir visi verti lietuvių vardo pavergtoje tėvynėje. Šių šventų tikslų siekia išeivijos politinės ir bendruomeninės organizacijos, kaip VLI-Kas, BALFas, ALTa, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurios yra žinomos Lietuvoje ir kurias okupantas palydi šmeiztais bei prakeikimais. Jos privalo dar aktyviau ir darniau suaktyvinti kovą su okupantu.

Baigdamas noriu pareikšti, kad mano pasitraukimas iš tėvynės yra savotiška auka. Aš savo gyvenimą paaukoju, atsisakydamas visų mokslinių laimėjimų ir visų turėtų pozicijų, nes reikėjo surasti būdą visų gyvųjų ir mirusių vardu išreikšti protestą bei pasipriešinti tam blogiui, kuris vyksta dabar Lietuvoje.

Paruošė J. Varcius.

Velykinių margučių ridinėjimo varžybas laimėjo Vyskupo Valančiaus mokyklos mokiniai Hamiltone — VIKTORAS GIEDRAITIS, EGLE KVEDARAITĖ, DIANA MEŠKAUSKAITE

Nuotr. J. Miltenio

Lietuvių Tautodailės Instituto Toronto skyriaus valdyba, surengusi sėkmingą parodą. Iš kairės: G. BALTADUONIENE, A. ZANDERIENE ir pirmininkė A. VAITONIENE

Dievas sovietiniame mene

Prancūzų spauda apie religines prošvasites sovietinėje literatūroje bei mene

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Gyvenimo smūgiai

Religinių prošvaisčių yra ir sovietiniuose romanuose. Pirmiausia minėtinas Jurio Bondarevo romanas “Krantas”, pasirodęs 1970-1974 m. atkarpomis, paskui atskira knyga. Išleistas net keliomis laidomis ir 1977 m. gavęs Sov. Sąjungos premiją.

Jame vaizduojamas rašytojas Vadimas Nikitinas ir jo žmona Lida. Jiedu netenka sūnelio. Po kelių mėnesių abu iš provincijos, kur gyvena, važiuoja automobiliu Maskvon. Vairuotoja Lida sustoja prie šventovės ir sako savo vyrui: “Atleiski, Vadamai. Aš noriu užteiti. Jau seniai aš norėjau užteiti.” Vyras pamane, kad tai kvailystės momentas, tačiau prabilo: “Gera, aš palauksiu. Gerai, užteiki!” Lida tęsia: “Aš netikiu į Dievą, Vadamai, bet vistiek noriu užteiti. Atleiski man, prašau! Reikia. Aš noriu uždegti žvakę... mažajam mūsų sūneliui.”

Po pusvalandžio grįžta Lida su asarų žymėmis veide: “Atleiski man, brangusis, kad užtrukau — negalėjau greičiau!” O jos vyras murma: “Kristaus šventovė, šventovė Kristuje, Kristaus vardo šventovė” ir priduria: “Tai nerami ir nuodėminga žemė”, “amžina atilsų Petras”. Žmona taria: “Gailiuosi, kad niekad neturėjau progos mokytis senosios slavų kalbos (liturginės kalbos, Pr. G.). Tie senovės žodžiai tokie gražūs ir tokie liūdni”. Vadimas nieko nesako, bet romano autoriaus rašo: “Jisai nujautė tai, ko jinai ten įjeskojo, būdama prisilęta smūgio, kurį likimas jai atsiuntė taip staigiai, žiauriai, negailėstingai.”

Komunistas — šventasis?

Religinių vertybių įjeskymas dar ryškiau matomas kitame romane “Paveikslas”, kurio autorius yra Danielius Granin (“Novy Mir”, 1980 m. sausis ir vasaris). Ten vaizduojamas senis Polivanovas, buvęs vietinės kompartijos ir komсомоlo veikėjas. Eidamas šias pareigas, jis suorganizavo ikonų (šventų paveikslų) deginimą. Padirgintas miestelio burmistro Losevo, kur vyko ikonų deginimas, Polivanovas prisimena tą įvykį ir sujaudintai taria: “O gal anuo metu mes kitaip negalėjom pasielgti? Galbūt tikrai per ugnį galima atrasti naujo gyvenimo tiesą?... Taip, aš turėjau tikėjimą į save. Dabar būklė pasikeitė. Žmogus keičiasi, taip pat ir aš.”

Praeities įtaka

1980 m. sovietinė Rusija minėjo 600 metų sukaktį nuo Kulikovo mūšio su mongolais, kurį laimėjo rusai. Tai buvo lemtingas posūkis Rusijos istorijoje. Dėlto sukakties proga daug apie jį rašė poetai, dramaturgai, romanistai, iškeldami religinį momentą, kuris ano metu gyvenime buvo vyraujantis. Net oficialus partijos žurnalas “Komunistas” paminėjo šv. Sergiejų, o pagrindinis antireliginės propagandos žurnalas “Mokslas ir Gyvenimas” (1980 m. 8 nr.) rašė apie “pažangų Ortodoksų Bendrijos vaidmenį rusų tautos gyvenime”, peikdamas tendenciją laikyti šv. Sergiejų “likiminiu žmogumi”.

Prie religinių prošvaisčių sovietinėje literatūroje priklauso ir Dostojevskio veikalai. Nuo 1948 m. vyravo griežta Ždanovo laikysena, draudžianti net Dostojevskio romanų spausdinimą, išskyrus pirmąjį jo romaną “Neturtėliai”. Nuo 1956 m. prasidėjo laisvesnis laikotarpis ir buvo išleisti Dostojevskio raštai (10 tomų), išskyrus “Rašytojo dienoraštį”, kurio tikrai ištraukos pateko į minėtus toms. Buvo atspausdinta 200.000 egzempliorių. Vėliau pasirodė naujos laidos, kuriose pirmą vietą užėmė “Broliai Karamazovai” ir “Idiotas” su vieno milijono egzempliorių tiražu. Buvo padidimai. Aš noriu užteiti. Jau seniai aš norėjau užteiti.” Vyras pamane, kad tai kvailystės momentas, tačiau prabilo: “Gera, aš palauksiu. Gerai, užteiki!” Lida tęsia: “Aš netikiu į Dievą, Vadamai, bet vistiek noriu užteiti. Atleiski man, prašau! Reikia. Aš noriu uždegti žvakę... mažajam mūsų sūneliui.”

Religines prošvasites sovietiniame mene ypač skatina rusų tautos praeitis, kuri iš esmės buvo religinė. Ji ir dabar per meno kūrinius prabyla religinėmis temomis. Pvz. 1970 m.

išleistos knygos apie viduramžių meną antrinė antraštė taip buvo formulauta: “Pasakojimas apie tai, kas buvo didinga, gera, amžina”. Tik vėliau, t. y. 1976 m., spausdinant naują laidą, toji antraštė buvo išmesta.

Pasikeitusi nuotaka

Baigiant apie religines prošvasites, primintinas Jevgenijaus Bogato rašinys laikraštyje “Literaturnaja Gazeta”, kur jisai, apibūdinamas pasikeitusias jaunimo nuotakas, sako: seniau studentas, norėdamas būti populiarus tarp studentų, vaikščiiodavo su poeto Tiutčevo rinkiniu, o dabar nešiojasi šv. Tomo Akviniečio knyga. Šiandieną pastarojo knygą jau galetu pakeisti prancūzų rašytojo George Bernanos romanai, išleisti 1978 m., arba leidinys apie Pascalį, atspausdintas 1979 m. 80.000 egz. tiražu. Pr. G.

REQUIEM AETERNAM...

(A. A. KUN. J. KUZMICKIUI)

KLEMENSAS JŪRA

Paskutiniam laiške dar prašei
Atsidusti už Tave giliai...
Atsisveikinimo žodžius rašei:
“Prieš akis — amžinybės keliai!”

Ir pasauliai kiti paviliojo
Tavo sielą — kristolų tyrą,
Į vertai pažadėtąjį rojų,
Ten, kur pjūtyje grūdas subyra.

Rūpestingai — į Viešpaties
klaukus,
Rinkai derlių pro gedulo gausmą,
Mus sustiprinai Amžina Duona —
Ir vis gydej tyvrančių skausmą...

Tavo derliumi klaukai prikrauti,
Medum varva koriai avilių...
Man belieka prie kapo suklupti
Ir padėti puokštelei gelii...

Aš dar vis, kaip svirplys,
pasmuikuoju,
Jieškau žodžio graudžiam ilgesy,

Paskutinę gal stygą jau groju —
Greit užklos ir mane debesys...
Mane pančioja džinglių
vijokliai,

Esu medis palaužtom šakom...
Esu stuobris palinkęs, rasotas,
Praturtėjęs tik vargo dainom!

Vis tikėjomės tėviškėn grįžti
Senu vieškeliu — dulkėm
nuklotu,
Širdy ugdėme šventąjį ryžtą,
Kurį tenka ir vėl — apraudoti!

“Tebūnie Viešpaties šventa
valia!”
(Tu ir laiškuose man
sakydavai...)

Teilsisi šventoj ramybėje siela!
O man... tik skruosto ašara
pražysta, va!

B r a s i l,
1982. III. 25

VIKTORAS ŠIMAITIS

ARAS

Kalnai ten dainavo, upeliai klegėjo
Šaly, kurioje aš gimiau,
Pušelės, kaip rūtos, lingavo nuo vėjo
Ir kilo aukščiau, vis aukščiau...

Kaip būdavo gera po liepom šakotom
Pavargusių galvą priglaust,
Ar rytą auksinį palaukėm rasotom
Nubrist ligi žydro dangaus...

Ir šiandien tie patys kalneliai dainuoja
Ir šiandien ten giedra, šviesu
Tie patys upeliai, šilai, uogienojai,
Tik aš nebe ten jau esu!

Pašautas, kaip paukštis, kaip sužeistas aras,
Po svetimą kraštą plakuos
Ir vieno tetrokštu, o Viešpatie geras,
Numirti bent gimtinės laukuos!...

P.S. Šitas eilėraštis buvo išspausdintas Lietuvoje 1938 metais “Darbininke”. Vėliau virtęs daina. Tiksliausiai panaudotas kun. V. Gorino plokšteleje. Kitur įvairiai kaitalios, priskirtas net kitiems autoriams. Aš norėčiau, kad ateityje būtų vartojama ši redakcija.

Viktoras Šimaitis

Lietuviai Sudermanno raštuose

Jo „Lietuviškos apysakoms“ šiemet sueina 65 metai

ALFONSAS TYRUOLIS

Lygiai prieš 65 metus (1917 m.), dar tebesauciant Pirmajam pasauliniam karui ir vokiečiams okupavus Lietuvą, pasirodė jau tada pagarsėjusio jū rašytojo Hermano Sudermanno „Lietuviškos apysakos“ („Litauische Geschichten“). Tik jose vaizduojami ne Didžiosios, bet Mažosios arba Prūsų Lietuvos lietuviai. Šia proga galim prisiminti ir kitus H. Sudermanno kūrinius, kuriuose susitinkame su lietuviais. Bet pirma meskim, kad ir trumpą, žvilgsnį į jo gyvenimą ir kūrybą.

Biografinės žinios

Gimė Hermanas Sudermannas 1857 m. rugsėjo 30 d. Maccikose, Šilutės apskr. Jo tėvai buvo olandų kilmės ir Maccikose turėjo dvarą bei alaus daryklą. Šilutės XVIII š. gyveno filosofo Kanto prosenelis ir vertėsi ten prekyba, laikė smuklę („karčiamą“).

Šilutė H. Sudermanno augimo laikais, nors ir priklausė Vokietijai, buvo gana lietuviška — lietuvių ten buvę per 80%; kiek sumažėjo XX š. pradžioje, kai dalis atkrito dėl kalbos. Tada jau ir vokiečių, ir lietuvių santykiai labiau įsitampė, o kartu ir lietuvių tautinis sąjūdis ėmė reikštis. Savo gimtąjį kraštą Sudermannas vadino Lietuva, o Didžiąją Lietuvą laikė Rusijos dalimi.

Baigęs Tilžės gimnaziją 1875 m., H. Sudermannas studijavo istoriją, literatūrą Karaliaučiaus ir Berlyno universitetuose. Berlyne jis priklausė studentų korporacijai „Litania“. Kaip matyti iš jo atsiminimų ir lietuviškų posakių bei dainų intarpų jo raštuose, H. Sudermannas mokėsi lietuviškai ir net „laikė sau garbę su lietuviais pasikalbėti lietuviškai“, ypač grįžęs atostogų į Šilutę (tada dar Šilokarčiamą, vok. Heydekrug).³

Į rašytojus ir dramaturgus

Nuo 1877 m. H. Sudermannas gyveno Berlyne. Kurį laiką vertėsi privačiomis pamokomis, paskui dirbo redakcijoje, kol pagaliau visiškai atsidėjo rašytojo darbui. Dar prieš užsiima rašymu Berlyno teatru dramine kūryba 1887 m. išleido tėviškės romaną „Rūpestis“ (Frau Sorge), kur vienas iš veikėjų yra lietuvis.

Į Berlyno teatro sceną, laimėdamas nemažą pasisekimą, H. Sudermannas įkopė 1889 m. su drama „Garbė“ (Die Ehre), kur sprendžiama dviejų garbės samprata — išorinė ir išvidinė (dorinė). Taip Sudermannas stojo šalia G. Hauptmanno ir, su juo konkuruodamas, parašė dramas „Sodomos galas“ (Sodom's Ende, 1891), „Tėviškė“ (Die Heimat, 1893), „Joninės“ (Johannisfeuer, 1900) ir kitas.⁵

„Joninės“ irgi susitinkame su veikėjais lietuvėmis. Šios dramos, pagrįstos daugiau teatro efekto ir įtampos išjėškiojimu, negu psichologiniu veikėjų pavaizdavimu, tildydžio ėmė susilaukti kritikos. Paties Sudermanno raštai prieš kritikus („Teatro kritikos šurkštumai“) dar daugiau sukėlė jam priešinigos opinijos, kuri kaip tik padėjo augščiau iškilti Hauptmannui.

Tad šio šimtmečio pradžioje H. Sudermannas vėl ėmė gręžtis į prozinę kūrybą, kuriai jau pačioje pradžioje buvo užsilaikęs. Jo posūkis iš tėviškės į didmiestį, kaip sako literatūros istorikas J. Nadleris, sutapo su jo perejimu iš romano į dramą.⁶ Iš tikrųjų tėviškė yra jo sritis. Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą jis rašė romaną „Išvadotojas“ (Der Erlöser), kur norejo pavaizduoti tautinį lietuvių sąjūdį, bet romanas liko nebaigtas, tik pirmieji jo skyriai buvo išspausdinti laikraščioje „Memeler Dampfboot“. Nebaigtas liko ir romanas „Kur Nemunas aptilsta“ (Wo der Strom stiller wird).

1917 m. išleistomis „Lietuvais Gaučys, redagavo Stasys Goštautas. Išleido „Rūta“. Chicago, 1981 m., 591 psl.

Aloyzas Baronas, TRISDEŠIMT ISTORIJŲ SUAGYDYSIEMS. Novelės. Viršelis — Nijolės Palubinskienės. Spausdino „Draugo“ spaustuve, išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Čikaga, 1981 m., 176 psl. Kaina — \$8,00.

viškomis apysakomis“ H. Sudermannas gerokai atsvėrė teatro kritikos opoziciją ir išlygino savo kūrybos balansą, nes, kaip minėta, autoriaus tikresnė sritis buvo tėviškės romanais ar apysaka, negu tolimosio didmiesčio bei visuomenės drama.

Į savo gyvenimo pabaigą H. Sudermannas išleido dar savo atsiminimus, pavadintus „Mano jaunystės vaizdų knyga“ (Bilderbuch meiner Jugend, 1922), kur irgi randame atsiminimų apie lietuvių iš rašytojo jaunystės meto.

Lietuviai jo kūryboje

Kaip tad H. Sudermannas vaizduoja lietuvių savo minėtuose kūriniuose? Apskritai, tie lietuviai yra gana pozityvūs: jie itin darbštūs, sumanūs, geraširdžiai, pamaldūs, prisirišę prie tradicinių papročių, kalba savo gimtąja kalba. Bet dažniausiai tie patys veikėjai turi ir nemažai ydų, net padaro įvairių kriminalinių nusikaltimų, kurie, atrodo, užtušuotų jų gerąsias savybes, jei ne autoriaus įžvalgumas juos iš kaltes išvesti ir tam tikro dvasinio nusiskaldinimo sritis.

H. Sudermannas neskirto savo veikėjų į geruosius ir bloguosius, kaip Donelaitis, bet ir tą patį veikėją dažniausiai sudeda ir pozityvius, ir negatyvius charakterio bruožus. Ypač žemesnio rango veikėjai, kaip ūkio darbininkai ar padėjėjai, turi daugiau neigiamų charakterio žymių. Čia H. Sudermannas skiriasi nuo Ernsto Wiecherto, kurs į minėtos padėties lietuvių sudeda kaip tik daugiau teigiamų bruožų. Tačiau ir Sudermanno raštuose jie visi pasižymi dideliu darbštumu.

To asmenybės kontrastiškumo bei dvilypumo P. Fechtelis randa senosiuose prūsųose, ir tatau kiek atsigarsi ir H. Sudermanno kūriniuose. Iš to ir „tas tiesiog nepažabotas jo veikėjų vitališkumas ir jų pasidavimas destruktvyviai aistrai“.⁸

Kai sakoma, kad H. Sudermannas lietuvių charakteristikai nepagalvėjęs „tamsių dažų“, turima mintyje tos negatyvijos jų charakterio žymės, kurių kaikieno norima įžiūrėti jų dar priešikiškėoniškų laikų pranonėje. Antra vertus, Sudermannas, kaip natūralizmo atstovas, kaikiuriuos savo veikėjus parodė šiurpios kasdienybės šviesoje, lyg ir įsąjaukdamas reikalą juos iš tų žalingų bei pragaistingų padėčių vaduoti.

Mikelis Raudžius

Charakterio kontrastiškumo žymių jau matome lietuvių, kuris parodytas H. Sudermanno romane „Rūpestis“. Mikelis Raudžius (Michel Raudszus), ūkio darbininkas Meyhoeferio dvare, gyvenęs skurdžioje, durpėm apdėliotom sienom trobelėje su į nusikaltimus linkusia žmona (dukart sėdėjusia kalėjime, leidusia vaikams elgetauti). Jis pats apibūdinamas gan teigiamai: „Lietuviškos kilmės tylus vyras atlikdavo savo darbą pavydingai ir nė žodžio netaręs pasitraukdavo, kai jo nebe-reikėdavo, bet vėl laiku prisistatydavo, kai darbo iš naujo atsirasdavo“.⁹

Taip Mikelis buvo pasidavęs ištikimiausiu vyriausio veikėjo Pauliaus Meyhoeferio pagalbininku. Šis jam net patikėdavo javų turguje pardavimą, nes jam pavykdavę gauti augštesnes kainas. Tačiau Pauliaus įsigėrusio tėčio darbe reikalo apkultas, Mikelis šiam pagrasina kirviu. Už tai lieka atleistas iš darbo ir keršydamas padėga ūkio pastatus. Nuteisiamas penkeriem metam kalėjimu.

Čia lyg ir parodyta, kad vokiškas dvaras sukuria tokias situacijas, kurios ir padoria me žmogui išsiskirti anas slapta glūdėjusias destruktivias jėgas. Savo namus padėga ir Paulius, bet tik tam, kad nuo keršto kaimynams atitrauktų savo tėvą. Tad Pauliaus atveju įžiūrimas „aukos aktas“, o Mikelio — negatyvių prigimties jėgų pasireiškimas. Nesunku čia būtų įžiūrėti ir šovinistinę tendenciją, kad vokiečiai išsina „su malone“, lietuvis — be jos. Tada dar H. Sudermannas, stipriai

natūralizmo veikiamas, neturėjo tos įžvalgos, kurią parodė „Lietuviškų apysakų“ veikėjams.

„Joninių“ Marike

Tas pat pasakytina ir apie vokiečių adoptuotos Marikės, pavadintos Heimchen, motiną „Joninėse“ (Jā Sudermannas pavadino Weszkalnėne). Per visus keturis dramos veiksmus ji šmėseliuoja kaip kokia „negera dvasia“, čia apsigvodama, čia vėl nusigerdama. Itin neigiamas, atgrasus tipas augštos, bohemiškos visuomenės aplinkoje. Bet ir čia lyg atrodytų, kad Sudermannas bus norėjęs atkreipti dėmesį į tokių visuomenės ydų, ypač girtavimo, šalinimo reikalą. Savo jaunystės atsiminimuose jis net stebėjosi, kaip kartais moteris esanti apleista, išnaudojama.

Bet ir šioje dramoje natūralizmas nekarta išvirsta net sentimentalizmu, kai Marike pasiilgsta motinos: „Vieną kartą noriu padėti galvą ant jos peties, noriu išsiverkti, kad ji paglamonėtų mane“.¹⁰ Bet tokios motinos jį, de ja, jau nebeturį. Jai besipersančiam šeimininkų sūnui Georgui ji tegali atsakyti: „Tau tenka viešpatauti, o man tarnauti“. Dėlto ir jos meilė jam tėsanti vagystė (Georgas buvo susižadėjęs su Trude): „Aš tokia pat elgeta, kaip ir mano motina. Aš irgi išsiverčiau į šiuos namus, bet tam, kad pagvogčiau meilę“.¹¹

„Lietuviškos apysakose“

Iš visų savo prozinų raštų, kelių romanų ir apysakų bei novelių rinkinių, H. Sudermannas „Lietuviškomis apysakomis“ bene labiausiai pagarsėjo, o ir pačius lietuvių jomis platesniai pasauliui pagarsino, kaip kad savo metu amerikiečių rašytojas U. Sinclair savo „Džiunglėmis“ su lietuviams supažindino ne vien amerikiečius.

„Lietuviškas apysakas“ rašydamas, H. Sudermannas buvo nusizūrėjęs ir į Ernst Wiecherto to paties pavadinimo apysakas, išleistas 1881–82 m., kuriose esama nemaža kriminalinio elemento. Tačiau tarp abiejų rašytojų yra ir skirtumo. Wiechertas duoda daugiau pasakojimus imtus iš teismo salės, o Sudermannas savo veikėjus perkelia į augštesnę meninę plotmę, juos taipgi iš nusikaltimo vesdamas į augštesnės aukos bei atgailos sritis.

Šioms apysakoms medžiagą rinkdamas, H. Sudermannas nemažai patarimų gavo iš Šilutės muzėjininko Hugo Scheu (mirė 1937 m.), kuris jaunystėje rinko lietuvių dainas ir pasakas, o 1879 m. buvo vienas iš „Litauische Literarische Gesellschaft“ (Literatūrinė Lietuvių Draugija) steigėjų Tilžėje. Jam Sudermannas ir šių apysakų knygą dedikavo.

Pats H. Sudermannas lietuviškų apysakų medžiaga buvo taip sužavėtas, kad dar 1916 m. pabaigoje rašė savo žmogui iš Šilutės: „O, kokią medžiagą aš turiu! Gali verkti dėl gražumo!“¹²

Kaip jau pats pavadinimas rodo, tų apysakų veikėjai yra išimtinai lietuviai. Čia randame daug lietuviškų vardų ir pavardžių, kokių užtikame ir Didžiojoje Lietuvoje. Jų rašyba kiek kitokia nei dabar priimta, kaikiurie vietovardžiai turi vokiškas formas, bet jų lietuviškoji kilmė lengvai atpažįstama. Pasitaiko čia ir vienas kitas vokiečių kilmės veikėjas, bet jų vaidmuo nėra plačiau išryškintas.

Apsakų siužetai imti iš Šilutės artimų aplinkinių, kuriose, kaip minėta, gyveno žymi lietuvių dauguma. Veiksmas vyksta daugiausia praėjusio šimtmečio aplinkoje, tad reikalą turim su kiek atokesnės praeities lietuviams.

H. Sudermanno „Lietuviškų apysakų“ rinkinį sudaro keturios apysakos ar novelės: „Klionė ir Tilžė“ (Die Reise nach Tilsit), „Miks Bumbulis“, „Jons und Erdmė“ (Jons ir Erdmė), „S a m d i n e“ (Die Magd).¹³ Geriausia iš jų ir psichologiniui, ir kompoziciniui atžvilgiu laikoma „Klionė ir Tilžė“, nors „Jons ir Erdmė“ yra taip pat meistriškas kūriny (rinkinyje pats ilgiausias).

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

POETO MAIRONIO 50 metų mirties ir 120 metų gimimo sukaktys bus paminėti didžiojo Čikagos Jaunimo salėje gegužės 16 d. Pasikaitininkais pakviesti: Stasys Santvaras iš Bostono ir kun. dr. Pranas Gaida iš Toronto. Meninę programą atliks solistai R. Mastienė ir A. Brazis. Minėjimą rengia korporacija „Neo-Lituania“, kurios garbės nariu yra buvęs Maironis.

ALDONA KEPALAITĖ, niujorkietė pianistė, kovo 13 d. surengė koncertą „Carnegie Recital“ salėje, jam pasirinkusi Claude Debussy kūrinius. Koncertas buvo sukaitytinis, susietas su jos viešų koncertų Niujorke dvidešimtmečiu. Pirmas toks jos koncertas įvyko 1962 m. kovo 4 d. Niujorke ji jau yra turėjusi 12 koncertų: 7 „Town Hall“ salėje ir 5 „Carnegie Recital“ salėje. A. Kepalaitė taipgi dažnai pasirodo lietuviškuose renginiuose, turi savo fortepijono muzikos mokyklą, kurią lanko daug lietuvių ir amerikiečių.

JŪRATĖ JAKŠTYTĖ, Čikagoje veikiančio satyrio „Antro kaimo“ aktorė, atliko Suzy vaidmenį Landfordo Wilsono pjesėje „Hotel Baltimore“. Šį veikalą Roosevelt universiteto teatre Čikagoje, 430 So. Michigan Ave., režisavo Emmy žymenį laimėjęs William J. Norris. J. Jakštytės pasirodymas amerikietiškoje teatre susilaukė gerų atsiliepimų. A. T. Antanaičiū vadovaujamas „Antras kaimas“, kuriame J. Jakštytė reikišias jau ilgas metus, yra laimėjęs JAV LB premijos tarybos 1981 m. \$1,000 premiją, parūpintą JAV Lietuvių Fondo.

DR. ALEKSANDRAS ŠTROMAS, svečias iš Britanijos, atskrido Čikagon. Čia jis vieną sėmestrą vizituojančio profesoriaus titulu dirbs Čikagos universiteto politinių mokslų fakultete iki vasaros pradžios.

DAIL. DALIA RAMANAUSKAITĖ, gyvenanti Ivorytone, Conn., savo tušu atliktų spalvotų piešinių parodą kovo 5-28 d.d. surengė „Capricorn“ galerijoje Bethesda, Md., netoli Vašingtono. Temų tokiems piešiniais ji randa namų aplinkoje, pasirinkdama gėles, žaislus, pirštines, kortas, įvairius apyvokos daiktus. Parodas ji yra turėjusi keliose Niujorko Manhattano galerijose, vieną — net Ispanijos Madride.

VYSK. KAZIMIERO PALTAROKO MONOGRAFIJA spaudai ruošia St. Petersburg, Floridoje, gyvenantis kun. Jonas Gasūnas. Jam talkina čikagietis dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE kovo 21 d. koncertą surengė Irenos Smiellauskienės vadovaujamas tautinio meno ansamblis „Grandis“. Jam buvo paruošta beveik dvi valandas trukusi tautinių ir stilizuotų šokių programa „Is devynių žiedelių nupynių vainikėlį“. Koncerte dalyvavo dvi „Grandies“ šokėjų grupės — jaunių ir studentų, turinčios apie 60 narių. Akordeonu jas palydėjo Ažuolas Stelmokas, programą pranešinėjo Valdemaras Sidlauskas.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS po ilgos pertraukos įvyks gegužės 22-23 d.d. Clevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Draugija suvažiavimo reikalų tvarkymą yra pavedusi Klevelande gyvenančiam nariui B. Gaidžiūnui. Suvažiavime bus aptarti išeivijos lietuvių rašytojų reikalai, specialiomis pamaldomis ir akademija paminėta Maironio 50 metų mirties sukaktis, surengta jo kūrinių paroda. Numatytas ir literatūros vakaras, dviejų premijų įteikimas: Lietuvių Rašytojų Draugijos 1981 m. ir A. Barono vardo novelės konkurso. Spaudoje užsimenama, kad rengėjų posėdyje kažkaip buvo užmirštas Vincas Krėvė, gimęs 1882 m. Apie jo šimtojo gimtadienio minėjimą kol kas nebuvo kalbėta.

„DIRVA“ PASKELBĖ 21-ųjų novelės konkursą, kuriam skirti kūrinių bus laukiama iki š. m. birželio 15 d. Novelės temą pasirenka patys autoriai. Ji betgi turi būti parašyta mašinėle, ne trumpesnė kaip 15 psl. su dvigubu tarpu tarp eilučių. Pasirašyti reikia slapyvardžiu, užkliuotame vokelyje pridėdant autoriaus vardą, pavardę, adresą ir telefoną. Nelaimėjus vokelis nebus atidarytas. Nepremijuoti rankraščiai bus grąžinti tik autoriams prašant. Mecenato Simo Kašelonio \$600 premiją paskirs vertintojų komisija. „Dirva“ rezervuoja teisę premijuotą novelę be atskiro atlyginimo paskelbti savo puslapiuose ar novelių rinkinyje. Jeigu vertintojų komisija nerastų premijuotinos novelės, premija būtų atidėta sekančių metų konkursui. Novelės iki š. m. birželio 15 d. siunčiamos šiuo adresu: „Dirva“, Novelių konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103, USA.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRAS trečiajai šio sezono premijai pasirinko jauno latvių dramaturgo P. Putninio dviejų dalių pjesę „Sal-di ištikimybės našta“, vaizduojančią aktualias dabartinio gyvenimo moralines problemas. Spektakliui paruošti buvo pakviesti Rygos J. Rainio dailės teatro atstovai — vyr. rež. A. Lininis, rež. V. Mamilovas, dail. I. Čakas ir kompoz. J. Karlsonas.

TRADICINĖ MUZIKOS SAVAITĖ Kauno mieste buvo pradėta kompoz. Valentino Bagdono kūrinių koncertu. Programą atliko solistai — B. Grincevičiūtė, J. Malikonis, V. Bakas, E. Kuodis ir J. Girijotas, birbynininkas A. Smoluskas, kanklininkė L. Naikelienė, pianistai — J. Šleinytė ir V. Korys, akordeonistai — E. Gabnys ir G. Savkovas.

SOL. AUŠRA STASIŪNAITĖ, Vilniaus operos mezzosopranas, surengė pirmąjį koncertinį savo rečitalį filharmonijos salėje. Jai akompanavo pianistas R. Biveinis ir vargonininkas Ž. Survilaitis. Pirmoji rečitalio dalis buvo skirta J. Juzeliūnui, D. Smolckio ir Z. Virkšo dainoms. Sol. A. Stasiūnaitė jau pradėjo J. Juzeliūno ciklo „Aštuonis lietuvių liaudies sutartines“ trimis dalimis — „Prašė javižą“, „Ažu maralių, čičta“ ir „Aviža maladal“. Gudui D. Smolckui atstovavo jo ciklas „Ispaniškas triptikas“, kurį sudaro „Gitara“, „Sokis“ ir „Kaimelis“. Talentingai buvo atlikta Z. Virkšo poema balsui, fortepijonui ir vargonams „Jau paukščiui ledžiatis ant mano rankų“, sukurta D. Kudžmaitės tekstu. Moters gyvenimo prasmę atskleidė poemos dalys — „Vaikystė“, „Nerimas“, „Meilės giesmė“. Koncertą užsklėdė tarpautinių klasikų kūriniai — šešios H. Purcellio dainos ir dvi G. Rossinio operų arijos.

KAUNO DRAMOS TEATRAS savo repertuarą papildė Violetos Palčinskaitės pjesė „Kristiano Anderseno rožė“. Premjerinį spektaklį paruošė rež. G. Padegimas, scenovaizdžius sukūrė dail. J. Malinauskaitė, muziką — kompoz. B. Kutavičius. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai — D. Kazragytė, R. Bagdzevičius, J. Onaitytė.

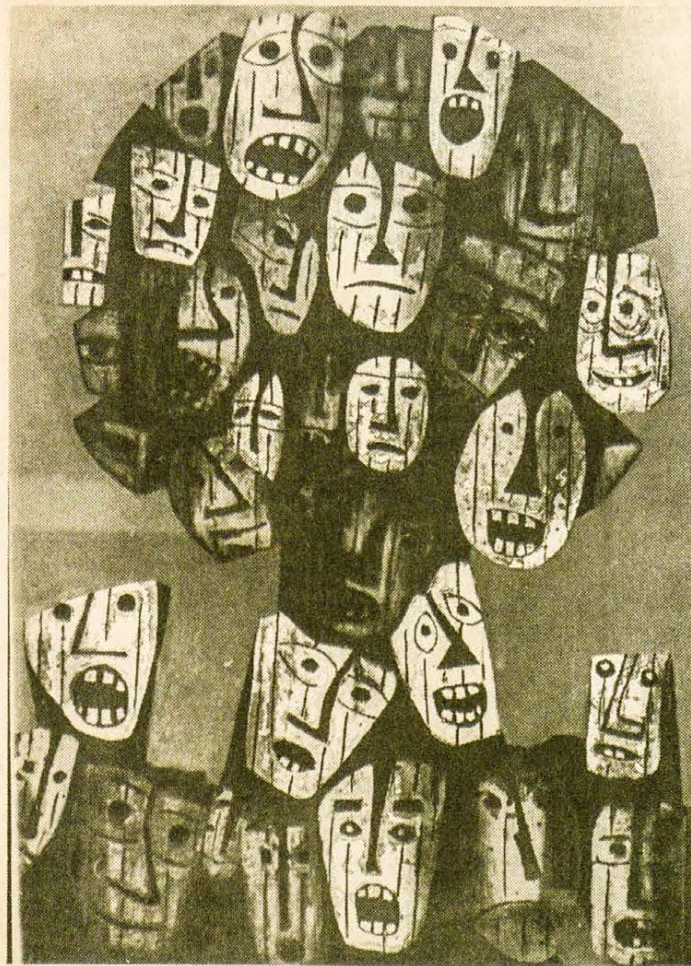
KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIJOJE taikomomis dekoratyvinės dailės parodą surengė kauniečiai dailininkai. Joje dalyvavo keliasdešimt Kaune gyvenančių dailininkų, parodai parūpinusių naujausius savo keramikos, tekstilės, dailiosios odos, meninio stiklo, papuošalų kūrinius.

DAILĖS PARŲŲ RŪMAI vilniečius pakvietė į žymaus latvių grafiko Aleksandro Dembo darbų parodą, kuriai jis buvo sutelkęs apie šimtą lakštų, atliktų įvairiomis technikomis. I tuos kūrinius buvo įjungtas Latvijos žvejų bei žemdirbių gyvenimas, miestų vaizdai, filosofinių temų darbai.

PLUNGĖS KULTŪROS NAMUOSE autorinį koncertą surengė baletmeisterė Danutė Radvilavičienė, liaudies ansamblio „Suvartukas“ vadovė. Jos paruoštos moksleivių grupės šoka apie 60 mergaičių ir berniukų. Koncertą pradėjo vaikai, atlikdami jiems D. Radvilavičienės sukurtus šokius — „Op-op“, „Rištainiukas“, „Trys lispnešės“ ir „Darbščios rankos“. Žiūrovus džiugino ir jaunimo atliekami D. Radvilavičienės šokiai „Kaušutiš“, „Svirelė“. Pirmąją koncerto dalį užbaigė pagyvenusių šokėjų grupės. Visa antroji dalis buvo skirta „Suvartukui“, kuris yra gastraliavęs ir užsienyje, daugelyje Lietuvos vietovių.

DIDŽIOJOJE VILNIAUS FILHARMONIJOS SALEJE kovo 6 d. savo kūrinių koncertą surengė kompoz. O. Balakauskas. Kartu tai buvo ir I. Kučinskio vadovaujamo kamerinio Kompozitorių Sąjungos ansamblio koncertas, nes programa sudarė tam ansambliui skirti O. Balakausko kūriniai — kamerinės simfonijos „Haterofonija“, „Origina. Katarsis“, „Muzikos“ ir „Rastai“. O. Balakauskas yra naujų garso erdvių įieškotojas, įjungiantis elektrinę violončelę, fonogramas. Kamerinės simfonijos „Muzikos“ ir „Rastai“ koncerte buvo atliktos pirmą kartą. Simfoniją „Muzikos“ sudarė trys dalys — „Fanfaro“, „Dainos“ ir „Blizuzai“. Jos buvo labai kontrastiškos: iš gausia „Fanfary“ įvado klausytojai buvo perkelti į lyrikos pasaulį atspindinčias „Dainas“, o „Blizuzai“ juos nubloškė į mechniško ritmo audrą. Minėtą atlikę ansamblį sudaro elektrinė violončelė grojantis vadovas I. Kučinskas, mušamųjų virtuosas V. Tarasovas, V. Gelgotas, A. Batoavas ir V. Korys. Drąsiai operuojama garso technika pradėjo dometis ir kiti lietuviai kompozitoriai, nors ji dažnai dar būna nepatikima.

V. Kst.

Dailininkas ALFONSAS DARGIS Mitingas 1980 (medis, 25x37)

Idomi vakaronė

AL. GIMANTAS

Madingu dabar žodžiu tapo vakaronė. Į tokį renginį kada pentadienį, bet dažniausiai šeštadienį galima įreminėti visokiausias kultūrinės apraškas. Vakaronė pasikviečiamas rašytojas, muzikas, dailiojo žodžio interpretatorius, dailininkas... Ar tik ne dauguma tokių vakaronių ruošiamas Gavėnios ir Advento metu, kai lietuviškoji tradicija reikalauja tam tikro susikaupimo ir savitvados.

Todėl ir tapytojo paroda, ir rašytojo žodis randa mūsų visuomenės pritarimą. Nekaita buvo ir kovo mėnesį JAV LB Detroito apylinkės valdybos rengtoje ročesteriečių — dailininko Alfonso Dargio ir rašytojo Jurgio Jankaus vakaronėje, kuri turėjo dvi dalis. Paroda veikė šeštadienį ir sekmadienį, o vakaronė — susitikimas su dailininku ir rašytoju įvyko šeštadienio vakare.

Alfonsas Dargis viešėjo pirmą kartą ir savo „debiutui“ atvežė pakankamai gausų savo kūrinių rinkinį — aliejinę tapybą ir grafiką. Kiekviename darbe matomas išbaigtumas, aiškus individualumas ir humoro atspalviai. Vieniame kitame kūriny jauti lyg ir švelnų lietuviškojo sodžiaus koloritą. Kaikas įžiūrėjo poroje kūrinių lyg ir Picasso kompozicinius bruožus, bet jei taip ir būtų, tai tik atsitiktinis panašumas. A. Dargis turi savo veidą, savas normas ir aiškų individualinį braižą. Jo pasirinktos temos stiprios, nepataikaujančios sachariniam skoniui, vaizdas ryškus, nesiekia abstraktų kraštutinumų. Jeigu viena kita detalė vieno ar kito moralizuotojo būtų apšaukta persūdytu vaizdu, tai vistiek nebūtų sūriau už mūsų sodietiškos sveikos vaizduotės realizmą.

Aliejinis savo darbus A. Dargis vadina kompozicijomis. Jos palieka žiūrovui daug laisvės savai interpretacijai. Grafiškos darbai turi pilną metriką. Gaila, šį kartą dėl pergabenimo klūčių nematėme jo skulptūrų. Išvykdamas dailininkas padovanojo vieną kūrinių — „Susirinkimas“ Detroito Lietuvių Kultūros Centru turimam meno darbų rinkiniui (humoristai tvirtina, kad tame paveiksle galima atpažinti visus mūsų šios Bendruomenės valdybos narius).

Rašytojas, dabar jau ir laureatas Jurgis Jankus Detroito netaip jau retas svečias. Visada įdomus, mielas ir laukiamas. Dailiojo žodžio mėgėjai visada jo su nekantrumu laukia. Taip buvo ir šį kartą. Klausyti autoriaus, skaitančio savo kūrybą, kažkaip intriguojančiai įdomu. Regi ir jauti gyvą žodį čia pat, ne knygos puslapiuose pasislėpusį. Atsiranda glaudus ryšys tarp klausytojo ir autoriaus.

J. Jankus moka ne tik rašyti, bet ir pasakoti — gyvai, išraiškingai, vaizdingai. Įsiklausai ir

B. VYTIENĖ

Užsimiršimas

*Eini ramiai, kaip sapnas,
tu per žemę žalia,
ir taip pamiršti viską,
net ir tai, kas esi.
Pavasario versmė
pumpurai jau skleidžias,
pirmasis žiedas bunda
melsvam pagrį.*

*Ir tu džiaugiesi atgimstant
pirmam jaunam daigeliui,
tu tyliai šypsais saulei
slenkančiai žemyn.
Džiaugiesi vėl užmiršęs,
kiek dienų pasaulį
dar liko tau gyventi —
užmiršęs kas esi...*

Atsiūsta paminėti

ŠALTINIS, 1982 m. 1 nr. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Išeina kas antras mėnuo. Redaguoja kun. dr. S. Matulis, MTC. Adresas: 16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

LITUANUS, the Lithuanian Quarterly, 1982, volume 28 No. 1. Special issue: the Lithuanian Language — past and present. Editor of this issue — Antanas Klimas. Address: Lituanus, 6621 S. Troy, Chicago, IL 60629, USA.

Dr. Antanas Rukša, KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLASOMYBES. II tomas. Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia. Išleido LKVS „Ramovė“. Cleveland 1981 m., 619 psl.

SVIETIMO GAIRĖS, lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, 26 nr. 1981 m. gruodis. Leidėjas — JAV LB švietimo taryba. Redaktorė — Stefanija Stasiene, 18112 Windward Rd., Cleveland, OH 44119, USA. Administratorius — Juozas Placius, 3206 W. 65th Pl., Chicago, IL 60629, USA. Prenumeratos kaina — \$4.00 JAV.

ATOGRĄŽŲ SAULĖ. Ispanų Amerikos naujosios poezijos antologija. Sudarė ir išvertė Povi-

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**DĖMESIO, LIETUVIAI!!!**

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555**PRANAS KERBERIS**
namų 767-7932**ANTANAS GINIOTIS**
namų 769-9356**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414**AKTYVAI — virš 19 milijonų**

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:
		90 dienų termin. indėlius 13½ %
		180-185 d. term. ind. 14 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų 14½ %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 3 metų 13 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-tą 14 %
Ketvirtadieniais	10-8	spec. taup. s-tą 13 %
Pentadieniais	10-8	taupomąją s-tą 11 %
Šeštadieniais	9-1	depozity-čekių s-tą 6 %
Sekmadieniais	9.30-1	DUODA PASKOLAS:
		asmenines nuo 19 %
		mortgičius nuo 18 1/4 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MUSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽINGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.**LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.**NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS****MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)****PROGRESS****REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnausi **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**296 Brock Avenue Telefonas 531-1305
(Tarp Dundas ir College)

★ Automobilio saugumo pažymėjimas (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE**MEAT
MARKET**335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
- Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Hamiltono lietuvių šeštadienines mokyklos tėvų komiteto pirm. VYTAUTAS ŠVEDAS įteikia premijas, laimėjusiems tris pirmąsias vietas margučių ridinėjeime
Nuotr. J. Miltenio**Istorinė Kanados diena**

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vincijų, kurios pritarė konstitucijos pakeitimams bei jos parsivežimui.

Konstitucijos atnešą skilimą savo kalbose prisiminė karalienė Elzbieta ir ypač ministras pirm. P. E. Trudeau, kalbėjęs apie kaikiuriuos paragrafus, kurie pilnai užtikrina ir Kvebeko teises. Televizijos žurnalistų pranešimu, paleisti 400 balandžių nuskrido Kvebeko pusėn. Jie betgi nepaaiškino iš kurios pusės — Kvebeko ar Ontario atėjo staigus lietus, kai savo žodį ką tik buvo pradėjusi karalienė Elzbieta. Pasak vieno komentatoriaus, lietus atnešė iškilmėje dalyvavusių kanadiečių vienybę — po kiekvieno lietsargiu nuo lietaus tada slėpėsi keli asmenys.

Dvi vėliavos

Kanadą jos šventės proga pagerbė netoli parlamento rūmų esanti JAV ambasada, šalia savo vėliavos pirmą kartą iškėlus ir Kanados vėliavą. Tai buvo draugiškas mostas, sveikinantis Kanadą kaip pilnai nepriklausomą valstybę.

Draugiškai pasielgė ir Argentinos ambasada, į iškilmės atsiuntusi savo reikalų vedėją Carlos Taco. Komplikacija galėjo sudaryti prie karo vedanti dabartinė įtampa tarp Argentinos ir Britanijos, nes Elzbieta yra ir Britanijos karalienė. Ji netgi buvo aprūpinata specialiais ryšiais su Londonu, kad būtų lengvai pasiekiamas tos krizės reikalais. Kvietimą dalyvauti iškilmėje priėmė ambasados I sekr. J. Matas. Pasak jo, šiuo atveju reikia padaryti išimtį. Ambasada atstovauja Argentinai Kanadoje, kuri turi didelę savo šventę. Karalienė Elzbieta bus traktuojama kaip Kanados viešnia iš užsienio.

Negavo originalo

Britanijos archyvuose yra du Britų Šiaurės Amerikos Akto originalai. Kanados vyriausybė norėjo gauti vieną šio istorinio dokumento originalą, bet ši mintis buvo atmesta dėl teisinio problemų — originalai yra laikomi Britanijos teisės dokumentais, kurių negalima atiduoti Kanadai.

Naują Kanados konstituciją tiksliai apibūdino NDP socialistų politikas T. Douglas, ją pavadinęs tik pradiniu žingsniu. Jai reikės pakeitimų bei papildymų, kurie dabar bus atliekami pačioje Kanadoje. Aiškia opozicija konstitucijai reiškia Kanados indėnai ir premjero R. Levesque Kvebeko vyriausybė. Indėnai nuogastauja, kad konstitucija neapsaugos jų žemės teisių, kurias buvo užtikrinusios sutartys su Britanijos valdovais. Jiems nepatinka, kad konstitucija mini tik pirminių Kanados gyventojų teises. Tai esanti bendrybė, nes nutylimi indėnai ir eskimai.

Kvebeko premjeras R. Levesque, atsisakęs pasirašyti konstitucijos projektą, su separatistine Kvebeko partija jai paskelbė viešą karą. Jis ne tik boikotavo konstitucijos iškilmės Otavoje, bet ir surengė masines protesto demonstracijas Montrealyje tuo metu, kai vyko oficialus konstitucijos perdavimas Kanadai prie parlamento rūmų. Separatistinė Kvebeko partija susilaukė apie 20.000 dalyvių, kurių pa-

grindiniu šūkiu buvo "Kvebekas kvebekiečiams!" Jau anksčiau premjeras R. Levesque konstitucijos projektą pasirašiusius premjers pavadino išdavikais. Demonstrantus jis užtikrino, kad Kvebekas niekada nepripažins konstitucijos, kuri buvo paruošta be kvebekiečių pritarimo. Esą Kvebekas Montrelio gatvėse pradeda naują savo istoriją, kuri bus užbaigta tada, kai kvebekiečių teiškie taps valstybe. Tai buvo aiškus pasisakymas už Kvebeko nepriklausomybę.

Teisinė kova

Kanados ministras pirm. P. E. Trudeau, siekdamas naujos konstitucijos, ja tikėjosi sustiprinti Kvebeko ryšius su Kanada. Rezultatas betgi buvo pasiektas priešingai. Premjero R. Levesque vyriausybė dabar net iki augščiausio Kanados teismo žada kovoti už veto teisę Kvebekui. Kalbama, kad Kvebeko parlamentas priims specialų įstatymą, atmetantį šiai provincijai nepriimtinas konstitucijos paragrafus.

Jau dabar problema sudaro prancūzų kalbos įstatymas, draudžiantis vartoti anglų kalbą krautuvų iškabose, drastiškai suvaržantis angliskas mokyklas. Tai yra aiškus pažeidimas žmogaus teisių, kurias užtikrina naujoji konstitucija. Dvikalbėje Kanadoje ji tokias teises prancūzų kalbai garantuoja net angliškose provincijose. Konstitucinės pagalbos tikriausiai ims reikalauti ir angliškoji mažuma Kvebeko provincijoje. Kanados ministras pirm. P. E. Trudeau lig šiol vengė viešo įsikišimo, patardamas tik asmenims ar organizacijoms kreiptis į teismus.

SPORTAS**Sportas Lietuvoje**

Jaunoji vilnietė Dalia Kutkaitė, X klasės moksleivė, vasario 11 d. sulaukusi 17 metų amžiaus, tapo Sovietų Sąjungos meninės gimnastikos čempijone. Taline įvykusiose varžybose ji surinko 94,25 tšk., antroje vietoje palikusi dukart pasaulio pirmenybes laimėjusią I. Devina iš Pamaskvės su 93,2 tšk., trečioje — aistranietę G. Beloglazovą su 91,95 tšk. Dešimties pratinimų grupėje Dalia susilaukė septynių augščiausių įvertinimų, kurių dėka jai teko aukso medalis ir čempionės vardas. Gimnastikos pratybas ji pradėjo prieš 10 metų pas trenerę A. Giriūnienę, iš kurios perėjo pas dabartinę savo trenerę Vaidą Kubelienę, iškėlusią nepaprastu darbštumu pasižymintį lietuvių šios sporto šakos viršūnes. Meninė gimnastika seniai buvo pripažinta olimpine rungtimi, kuri pirmą kartą bus įjungta į 1984 m. olimpiadą Los Angeles mieste. Pasiruošti olimpinei kovai D. Kutkaitė turi dvejus metus laiko. Talino varžybose ji laimėjo ir antrą aukso medalį komandinėje grupėje.

Vilnietis Vladas Turla pasiekė gražų laimėjimą Europos šaudymo pirmenybėse Hagoje, Olandijoje. Šaudydamas pneumatiniu pistoletu, jis antrą kartą tapo Europos čempionu, išmuštasis 587 taškais pagerindamas pasaulinį rekordą. Antrą aukso medalį V. Turla laimėjo komandiniam šaudyme, kur taip pat buvo pasiektas pasaulio rekordas. Šaudymo treniruotes jis yra pradėjęs studijų metais inžineriniame Vilniaus statybos institute. Dabar jis yra kariuomenės karininkas, turintis 29 metus amžiaus.

Ateitininkų žinios

Devyni Toronto moksleiviai dalyvavo Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos surengtose pavasario kursuose Dainavos stovyklavietėje.

Metinė Toronto ateitininkų šventė — gegužės 15-16 d.d. Numatytos atskiros programos jaunimui, moksleiviams ir studentams. Šeštadienio vakarą — sendraugiams dr. K. Skrupskelio paskaita, o jaunimui — šokiai. Sekmadienį — įžodis, Mišios ir agapė.

Toronto ateitininkų moksleivių rekolekcijos — balandžio 24-25 d.d. p.p. Andriulių ūkyje. Rekolekcijų vedėjai — kun. A. Saulaitis, S.J. ir sesuo Ignė Marijošaitė.

Klevelando ateitininkai sendraugiai ruošiasi dalyvauti Toronto ateitininkų rengiamoje šeimų gegužinėje birželio 19-20 d.d. Svečiams bei viešnioms reikės nakvynių šeimose. Norėtume žinoti, kas iš torontiečių galėtų priimti savaitgaliai po vieną šeimą. Tikimės, kad iš tokio savaitgalio susidarys draugystės net tiktai vaikams, bet ir tėvams. Skambinti Gabijai Petrauskienei 965-4881 tarp 9 v.r. — 4 v.p.p. arba Silvijai Freimanienei 769-5390.

L.U.

Hamiltono ateitininkai kviečia visus dalyvauti jų metinėje šventėje balandžio 23-24 d.d. Programoje: penktadienio vakare bus susipažinimo vakaras, šeštadienio vakare — jaunimo šokiai, sekmadienį — iškilmings Mišios. Sekmadienį po pietų bus įdomi programa.

Skautų veikla

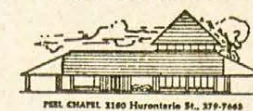
• Automobilio nelaimėje sužeistas S. F. Mockui linkime greitai pasveikti ir sustiprėti.

• I III pat. I egzaminus išlaikė A. Karosas. Mindaugo dr. vės su eiga — balandžio 21 d.

• Dėl tautinių šokių repetacijų ir kitų įsipareigojimų šv. Jurgio sueiga, turėjusi įvykti balandžio 17 d., nukelta į gegužės mėnesį gamtoje.

• Pirmoji š. m. išvyka į Romuvą — balandžio 24-25 d.d. Naujų pastoviklių įrengimai pareikalaus daugiau laiko ir didesnių tautos. Dvidešimtmetį minėdami, jauskime pareigą prisidėti.

• Lietuvių Skautų Fondo loterijos laimėtojai: p. Stimburys — nr. 3254, F. Čepkauskas — nr. 8851, S. Petravičius — nr. 4675, p. Stankūnas — nr. 6298, H. Black — nr. 7497, E. Junokas — nr. 3408. Ačiū visiems, kurie pirkė bilietus, juos platino ir tuo prisidėjo prie tikimo fondo kapitalo. Č.S.

**Turner & Porter
laidotuvių namai**436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Šiaulietė L. Vanagaite laimė lydejo Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos jaunųjų plaukimo varžybose Minske. Plaukimuose krūtine ji išsikovojė dvi pirmąsias vietas, 100 m įveikusi per 1 min. 14,8 sek., 200 m — per 2 min. 38,63 sek. Šiais rezultatais ji pagerino Lietuvos mergaičių rekordus.

A.E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B. A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

- Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1576 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4Tel. 537-3431
Namų 494-0605

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t.

LIETUVIAMS NUOLAIDA

Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkisPirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:
13½ % už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
14½ % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
14 % už pensijų planą
14 % už namų planą
13 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas

nuo 19 %

už mortgičius

nuo 18 1/4 %

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149Toronto, Ontario
M6P 1A6**HOME Taupyk laiką ir pinigus
INCOME TAX**Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West — pigios kainos — telefonas 769-4558**E.D. KONDRATAS, siuvėjas**1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454**AUTOMOTIVE FIBER**

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RICARDAS KYBARTAS**,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai**European
Catering**

Europietiškas patarnavimas
įvairiems parengimams Toronte
ir už Toronto ribų.

- * Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
- * Namuose kepti pyragai ir t. t.

Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

Toronto Istorijos Draugijos taryba, norėdama plačiau su pažinti Toronto istoriją, nūnai vietomis bei pastatais, balandžio 7 d. sukvietė spaudos bei visuomenės atstovus į Colborne Lodge (High Parke). Draugijos pirm. A. Gregorovich trumpai paminėjo istorines vietas bei pastatus, kuriuos jie saugo ateitį su visuomeninių organizacijų, atskirų asmenų bei "Wintario" parama. Toronto miestas minės 150 metų sukaktį 1984 m.

Ši draugija rengia daug įvairių istorinių minėjimų-pramogų skirtingose istorinėse Toronto vietose per visus metus. Daugiausia minėjimų bus pavasario-vasaros mėnesiais Fort York ir Colborne Lodge bei kitur. Dėl atskirų minėjimų galima teirautis tel. 595-1567. Artimiausias minėjimas bus gegužės 2 d., 12-17 val., Colborne Lodge (High Parke), kuriame dalyvaus daugelis etninę grupių. Jų tarpe pasirodys Toronto lietuvių šokių grupės "Atžalynas" ir "Gintaras".

Susirinkusius, kurių tarpe buvo ir parlamento narių, sveikino Toronto miesto burmistras Art Eggleton, CHIN radio stoties savininkas J. Lombardi ir Colborne Lodge kuratorė Nan Wronski, kuri buvo apsiėngusi senoviskais drabužiais.

Po oficialios dalies visi dalyviai buvo pavaistinti. Pradžioje, kol svečiai susirinko, buvo maloni skotiška muzika. Šiame susirinkime dalyvavo ir lietuviai — J. Karka, V. Matulaitis, A. Rinkūnas ir J. R. Simanavičius. V. Matulaitis

Vėlyvų stalas yra Toronto Lietuvių Namų tradicinė pavasario šventė, kuri šiais metais buvo atšvęsta balandžio 18, Atvelykio sekmadienį, dalyvaujant 400 svečių. Viduryje salės ant didžiulio stalo buvo sukrautos vėlykinės gėrybės: margučiai, paukštiečiai, kepsniai, LN Moterų Būrelio narių kepti tortai, pyragai, kuriuos saugojo išsididžiai iškelus galvą "baltoji gulbė". Stalą paruošė A. Gataveckienė, talkinama LN Moterų Būrelio narių.

Susirinkusius svečius pasveikino Petra Jankaitienė ir LN valdybos vardu — dr. E. Birgiolas. Ant stalo sukrautos gėrybės palaikino kun. L. Januška, OFM. Vaisių metu meninė programą atliko Stp. Kairio muzikinio vieneto skautės kanklininkės, vadovaujamos Šaltmiraitės, ir LN moterų dainos vienetas, diriguojamas vadovės D. Deksnytės. Vilija Leknickaitė padėklamavo eilėraštį. Baigiantis vakarui, į salę atvyko Vėlyvų bobutė (L. Mačionienė) su dideliu vežimu dovanų, kuri buvo sutikta mūsų mažųjų. Jie buvo apdovanoti meškiukais, kiškiukais ir kitomis vėlykinėmis dovanomis.

Toronto Lietuvių Šachmatininkų Klubas įrašė savo nario a.a. Mykolo Chrolavičiaus vardą Kanados Lietuvių Fonde. Aukso \$10: A. Kuzmarskis, B. Jackus, Z. Jackus, V. Genčius, J. Urbanas, R. Vaičiūnas, J. Galinaitis; \$5: B. Brakas, M. Abramaitis, E. Bartminas, J. Ranonis, V. Kuprevičius, J. Usvaitas, I. Jurcevičius, A. Bričkus, B. Baranuskas; \$2: P. Lelis. KL Fondas reiškia užuojautą sūnui J. Chrolavičiui ir padėką Šachmatų klubui.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• NAMAI • OKIAI • ŽEMĖ

Antanas Genys 231-2839
Bronius Ščepanavičius 274-4313
Vacys Žižys 232-1990

Ištaigos (416) 233-3323

DRAUDA MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kriauklių darbų paroda įvyko Toronto Lietuvių Namų Gėdiminio Pilies menėje balandžio 17-18 dienomis, kuriose buvo išstatyti Aldonos Biliūnienės, atvykusios iš Floridos, 46 rodiniai. Parodą surengė LN Moterų Būrelis, o ją atidarė Aldona Jucienė, supažindinusi dalyvius su kriauklių istorija ir A. Biliūnienės darbais.

Kriauklė yra išorinis apsauginis skeletas, gaubiantis pečiųkojų, daugumos moliuskų, kaikiurių pirmuonių kūną, kuris sudarytas iš organinės medžiagos ir kalcio karbonato, smėlio ir kitų priemaišų. Jos randamos pajūriuose, ypač daug Floridos paplūdimiuose, kur jas išmeta banguojanti jūra. Jau gilioje senovėje, 3000 metų pr. Kristų, kriauklės buvo naudojamos papuošalams. Šiais laikais kriauklės yra renkamos ne tik Floridos ar kitų jūros pakraščiuose vasarotojų, bet ir komercinių įmonių rinkėjų.

A. Biliūnienės kriauklių parodos rodinis sudarė įvairios vazos, veidrodžių rėmai, gėlių žiedai, kurie vaizduoja jūros gelmių pasaulį. Visų rodinį spalvingumas, įvairumas toks patrauklus, kad prasidėjus parodai jų daug buvo išparduota. Parodą aplankė per 200 lietuvių.

Floridoje mirė a.a. Stasys Tamulaitis, torontiečio rašytojo Vytauto Tamulaičio brolis. Vėlines bus laidojamas lietuvių kapinėse Mississaugoje. Tikslus laikas, rašant šias eilutes, dar nebuvo žinomas. Bus pašarvotas Turnerio-Porterio laidojimų namuose Bloor St. W.

Toronto Lietuvių Vyrų Choras "Aras", vadovaujamas solisto V. Verikaitio, balandžio 17, šeštadienį, koncertavo Niu Jorko, Lietuvių Kultūros Židinje, kur buvo surengtas vakaras "Laisvės Žiburio" radio programos vedėjo R. Kežio. "Aras" atliko 22 dainas, sol. V. Verikaitis — 4. Be to, solo dainavo choristai — A. Grigaitis, J. Nešukaitis, P. Šturmas. Dalyvių buvo 450. Išvykoje autobusu keliavo 37 choristai.

Vytautas Biliūnas iš Juno, Floridoje, lankėsi Toronte su žmona Aldona, kurios kriauklių meno paroda buvo surengta Lietuvių Namuose. Taip pat dalyvavo "TŽ" spaudos baliuje. Kurį laiką po karo jis yra gyvenęs Belgijoje ir dirbęs anglų kasyklose Liezo apylinkėse.

Sol. Slava Žiemelytė persikėlė gyventi į Mississaugą. Jos telefonas — 823-7261.

KL Medikų Draugijos pranešimas

Mielie kolegos! Metinis draugijos susirinkimas ir vakarinė — pobūvis jau čia pat, būtent, gegužės 8, šeštadienį, 6 v.v., dr. A. Dailidės rezidencijoje, 1147 Talka Court, Mississauga. Pakvietimai jau išsiųsti ir tikimės, kad visi gavote. Jeigu kas negavote dėl pasikeitusių adresų ar iš viso nesate žinomi valdybai, esate kviečiami taipgi dalyvauti, nes tai puiki proga susitikti su tautiečiais — kolegomis. Skambinkite telefonu iki balandžio 28 dienos kaip kam patogiau: dr. A. Valiulis 277-9322, dr. A. Dailidė 277-1117, dr. A. Barkauskas 444-6117.

Iki pasimatymo!
KLMD valdyba

Toronto Kaziuko mugėje skautės pardavinėja mamųčių kėpinius ir savo dirbinius

Nuotr. B. Tarvydo

Spaudos vakaras ir dailės paroda

Gausus dalyviais "Tėviškės Žiburių" spaudos balius, dailininkų — B. Batraks ir S. Jaškaus paroda

Tradicinis "TŽ" spaudos balius įvyko balandžio 17, Atvelykio šeštadienį, didžiojoje Anapilio salėje. Meninę programą atliko vokalinis "Vaivos" vienetas iš Čikagos. Tai 14-kos asmenų grupė, vadovaujama muziko Fausto Strolis, jau daug kur pasirodžiusi su savo programa.

Tą vakarą Anapilio salėje ji atliko du scenos dalykus — "Kilnioji mano darna" ir "Žemaitija". Tai vaidybos ir dainų pynės, sudarytos pagal garsumuosius filmus "My Fair Lady" ir "Oklahoma". Turinys imtas iš lietuviško gyvenimo, melodijos — iš minėtų filmų. Tai savitas bandymas suderinti lietuvišką ir amerikietišką gyvenimą.

Visi aktorai — dar jauni studentai, pagėję lietuvišką dainą ir sceną. Kaikurie jų gana gerai vaidino ir dainavo. Visi buvo pilni entuziazmo. Netrukio ir silpnųjų vietų. "Žemaitija" buvo artimesnė lietuvių publikai, ypač vyresniajai kartai, o "Kilnioji mano darna" — jaunimui, nes lietuvių kalbos mokymąsi.

Aplamai, "Vaiva" turi gerų pajėgų, bet reikėtų dar padirbėti ir pasiekti didesnio brandumo. Ji daugiau laimėtų sukurusi grynai lietuvišką scenos dalyką, pagrįstą vaidyba ir daina.

Kitoje Anapilio salėje tą patį vakarą buvo atidaryta dailės paroda, surengta KLK Moterų Dr-jos Anapilio skrynia. Ją atidarė kun. Pr. Gaida, pateikdamas biografinių brožuų apie keramikę Birutę Dilkutę-Batraks ir tapytoją Saulių Jaškų. Tai jaunosios kartos dailininkų.

Algis Juzukonis ir Rasa Valaitytė susituokė. Prisikėlimo šventovėje balandžio 17 d. Apeigas atliko klebonas kun. Aug. Simanavičius, kun. Eug. Jurgutis ir kun. L. Januška. Giedotojais — S. Žiemelytė ir J. Sriubiskienė. Vestuvių puota įvyko Prisikėlimo salėje. Ją pradėjo jaunųjų giminaitis V. Dauginis ir pranešė, kad pakvietė Liną ir Rimą Kuliaus, kurie įpynė nemažai humoro, kviesdami gausius kalbėtojus vieną po kito. Gausių dalyvių tarpe buvo ir keletas kanadiečių veikėjų, parlamento narių. Mat A. Juzukonis dirba Ontario liberalų partijos centrinėje būstinėje. Dalyvavo iš Niujorko aktorius Vitalis Žukauskas, bet negavo progos parodyti savo humoro. Jis priklauso buvusių insbrukiečių grupei, kurios dauguma dalyvavo šioje iškilmedyje, dailinamiesi Marijono Valaičio džiaugsmu. Nuoširdų padėkos žodį visiems tarė abu jaunavedžiai. F.

kai, dar mažai žinomi lietuvių visuomenei. Jų parodą aplankė gana daug tautiečių ne tik šeštadienį, bet ir sekmadienį. Lankytojų tarpe buvo gen. konsulas dr. J. Zmuidzinis, dail. A. Tamošaitis, rašytojas J. Kralikauskas ir kiti.

KLK Centro pirm. V. Bireta, įsijungdamas į spaudos vakaro programą, perskaitė specialios vertintojų komisijos aktą, kuriuo skiriama \$500 premija kun. Pr. Gaidai už krikščioniškos kultūros sklaidimą lietuvių visuomenėje. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis. Šios premijos gavėjas, dėkodamas už pripažinimą, pareiškė, kad tai esanti laiminga klaidą. Gauta suma busianti panaudota finansavimui monografijos "Nemarus mirtingasis" (apie arkiv. Teofilų Matulionį).

Buvo net dvi loterijos — didžioji ir mažoji. Didžiojoje galėjo dalyvauti visi "TŽ" skaitytojai, įsigiję atitinkamus bilietus, o mažojoje — tik spaudos balius dalyviai, turį jėm bilietus. Abiejose loterijose buvo daug ir vertingų laimikių. (Laimingieji numeriai bus paskelbti kitame "TŽ" nr.). Vieni juos atsiėmė ten pat, kitiems teks siųsti paštu ar kitais būdais.

Dalyvių buvo apie 520. Matėsi veidų ne tik iš Toronto-Mississaugos, bet ir kitų vietovių, kaip Hamiltonas, St. Catharines, Ošava ir kt. Išalkusieji stiprinosi Rūtos Laurinavičienės paruoštais lietuviškais valgiais, vašinosi įvairiais gėrimais. Mėgstantys šokių galėjo smagiai pasižokti, grojant geram orkestrui, susitikti su savo pažįstamais.

Visai programai vadovavo KLK Kultūros Dr-jos "Žiburiai" pirm. dr. S. Čepas. Jis rengėjų vardu pasveikino gausius spaudos vakaro dalyvius, meninės programos atlikėjus ir taip pat jiems išreiškė padėką už nuolatinę paramą "T. Žiburiams", kurie be jos negalėtų išsiversti. Bv.

1982 METAIS NUMATYTOS EKSKURSIJOS VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

Gegužės	26	Rugpjūčio	11
Birželio	16	Rugsėjo	1
Liepos	8	Rugsėjo	29
Liepos	22		

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje arba pavieniui. Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Brangiam broliui

**A+
kun. VYTAUTUI JURCEVIČIUI**

Lietuvoje mirus,

broliui RIMUI, seseriai KLARAI Lietuvoje ir broliui INOCENTUI su šeima, gyv. Kanadoje, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Stasys Jagėla

Mūsų mielai narei

**A+
AGNIETEI ARŠTIKAITIENEI**

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą JONĄ, dukrą MARYTĘ, sūnų JONĄ su šeimomis ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

KLB Oakvillės apylinkė

Staigiai atskyrus iš mūsų tarpo

**A+
AGNUTEI ARŠTIKAITIENEI,**

skausmo valandose reiškiamo nuoširdžią užuojautą vyrui JONUI, dukrai MARYTEI, sūnui JONUI su šeimomis, giminėms ir artimiesiems bei kartu liūdimė —

Marytė, Antanas, Regina Aulinskai
Virginija, Dovidas, Rebeka Street
Jadvyga Barzdaitienė

TORONTO MIESTAS

Dienos šviesos taupymo laikas -

nuo 1982 m. balandžio 25 iki spalio 31.

Burmistras paskelbė, kad Toronto mieste dienos šviesos taupymo laikas prasideda 1982 metų balandžio 25, sekmadienį, 2 v.r., ir baigiasi spalio 31, sekmadienį, 2 v.r.

Visi gyventojai prašomi pasukti laikrodžių rodykles VIENĄ VALANDĄ PIRMYN.

Roy V. Henderson,
CITY CLERK

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varstus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

perkelė įstaigą nuo 1982 m. kovo 1 d. Naujas adresas:

2 Jane St., suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario įstaigos (416) 762-7393
M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario namų 249-2637
M8X 1C5

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE • Namų — Gyvybės
• Automobilių • Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Lietuvos Kankinių šventė — atšalidai bus gegužės 2, sekmadienį. Po 11 v.r. Mišių bus procesija į lietuvių kapines, po to — kavutė parapijos salėje.

— Parapijos choras balandžio 25, sekmadienį, giedos per pamaldas Londone, Ont.

— Pakrikštyta Kristina-Irena Petruskaitė per D. Šeštadienio pamaldas.

— KLK Moterų Dr-jos Anapilio skryčiaus narių susirinkimas — balandžio 25, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų Parodų salėje.

— Pirmoji vaikų Komunija — gegužės 9, sekmadienį, 11 v.r.

— Jaunų šeimų sekcijos rengiamas Motinos Dienos minėjimas — pietūs gegužės 9, sekmadienį, 12.30 v.r., Anapilio salėje.

— Parapijos skolos mokėti paauguko \$100 J. Jankaičiai.

— Mišios balandžio 25, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Dovydą Gują, 11 v.r. — už a.a. Uršulę ir Vincą Vorininkaičius.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju daktarui Peter Welsh už sėkmingai padarytą operaciją, daktarui Swanson, visiems, kurie mane lankė ligoninėje ir namuose, linkėjo greitai pasveikti, atsiuntė gėles bei dovanas. Dėkoju gerb. Brother Jim Daly, Lietuvos Kankinių parapijos chorui, KLK Moterų Draugijos Anapilio parapijos skyriui, "Tėviškos Žiburiai" tarnautojams.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju: F. B. Ankdavičiui (Hamilton), J. O. Azubaliui, S. L. Baltrušaičiui, A. J. Bacevičiui, L. V. Balaišui, J. E. Bacevičiui, J. D. Didžiuliui, M. Dauksienai, O. Dementavičiui, J. B. Danaičiui, P. J. Gorkiui, S. O. Kiršinui, G. Kakevičiui, O. Krakauskai, K. J. Liutkams, J. V. Leveriams, V. O. Marcinkevičiui, J. E. Šturmaiui, V. J. Simaičiui (Čikagoje), A. G. Slaboševičiui, V. Siminkevičiui, B. A. Rickevičiui, S. B. Prakašui, K. A. Pajaujamui, V. I. Petčiui, J. Zakevičiui, H. J. Matušaičiui.

Visiems dėkinga —

O. Derliūnienė

Lietuviškos Parapijos Metų suvažiavimas įvyks gegužės 8, šeštadienį, 10 v.r., Hamiltono lietuvių parapijos salėje. Registracija prasidės 9 v.r. Kviečiami dalyvauti Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos atstovai, apylinkių pirmininkai bei atstovai, parapijų tarybų bei komitetų nariai, kunigai, organizacijų atstovai. Bus svarstoma tema "Lietuviškoji parapija dabar ir ateityje". Svarstybose dalyvaus 6 kalbėtojai.

Maironio mokyklos ir Augstesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientų išleistuvės — gegužės 14, penktadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bus baigimo pažymėjimų įteikimas, vakariinė ir kultūrinė programa, kurios metu bus trumpas Maironio sukakties prisiminimas, atliekamas pačių abiturientų. Įėjimas suaugusiems — \$10, jaunimui — \$6, abiturientams — nemokamas. Tėvų komitetas prašo norinčius dalyvauti įsigyti bilietus mokykloje iki gegužės 1 d.

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubo visuotinis susirinkimas įvyks balandžio 13 d. Lietuvių Namuose. Buvo daug svarstytinų klausimų, susijusių su numatoma namų statyba, todėl susirinkimas, pradėtas po 1 v.p.p. užtruko iki 8 v.v. Susirinkimui pirmininkavo H. Stepaitis. Iškilus nuomonių skirtumui, buvęs pirm. J. Karpis pasitraukė iš valdybos. Išklauyta įvairių pranešimų, jų tarpe ir architekto Vyta. Petrulio, kuriam pavesta paruošti būsimų namų projektus. Po ilgų diskusijų įvairiais klausimais išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirmininkas ir koordinators pensininkų namų statybos reikalams Henrikas Adomonis, vicepirm. Paulius Barbatavičius, sekr. Viktoras Petrulaitis, izd. Donatas Renkauskas, statybos reikalams Benediktas Jackus, ūkio reikalams Stasys Paciušas, informacijos bei ryšių reikalams Jonas Poška, kultūriniai reikalams — Kazimieras Daunys, Antanas Basalykas, Juozas Žiurinskas. Statybos reikalų komisija sudaryta iš P. Barbatavičiaus, B. Jackaus, J. Poškos, O. Delkaus. Naujai išrinktoji valdyba ir statybos komisija jau pradėjo rūpintis pensininkų namų statyba.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Atvelykyje per 11.30 v. Mišias giedojo sol. J. Sriubickienė.

— Marija ir Alfonsas Gačioniai savo artimųjų ir draugų tarpe atšventė savo 65 m. vedybinę sukaktį.

— Pirmosios Komunijos iškilmes — gegužės 2, sekmadienį, 10 v.r. Mišių metu.

— "Share Life" vyskupijos rinkliava — gegužės 2 d. per visas Mišias.

— Mišios mišiomis šeimoms ir nekalbantiems lietuviškai muzikos salėje — 10 v. r. laikomos kiekvieną sekmadienį.

— Susituokė: Algis Juzukonis su Rasa Valaityte, balandžio 17 d.

— Pakrikštytas: Matthew-Paul, dr. Vyto ir Helenos Žulius sūnus.

— Kun. Alfonsas Grauslys praleis visą gegužės mėnesį mūsų parapijoje ir sakys pamokslus kiekvieną dieną gegužinių pamaldų metu ir kai kuriais sekmadieniais.

— Labdaros sekcija planuoja vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą birželio 8 ir 10 d.d. Tuo tikslu kreipiasi į visus, kad atvežtų į kleboniją savo vartotus drabužius bei daiktus.

— Parapijai aukojo: L. G. Matukai \$250, Č. B. Joniai \$200, po \$100: T. V. Gražuliai, T. V. Sičiūnai, R. I. Paškauskai, R. J. Vaitkevičiai, H. Sakalauskas; po \$50: J. B. Maziškauskai, J. H. Raškauskai, L. Paulauskienė, E. Miniota, E. J. Sičiūnai; skoloms mokėti: B. Stalioraitienė \$100, V. F. Skrinkai \$50; religinei Lietuvos šalpai — B. Stalioraitienė \$100.

— Mišios balandžio 25, sekmadienį, 8 v. r., už Danielių šeimos mirusius, 9 v. už Edvardą Sudiką, 10 v. už Kazį ir Jonę Ožalus, 11.30 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. už Joną Žeką.

Dienos šviesos taupymo laikas prasideda balandžio 25, sekmadienį, 2 v. ryto, ir baigiasi spalio 31 d. Taigi šio šeštadienio vakarą, prieš einant gulėti, reikia pasukti laikrodžio rodyklę viena valanda pirmyn.

Bernardo Brazdžionio poezijos ir kanklių popietė rengiama balandžio 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Pelnas skiriamas politiniams Lietuvos kalinams šelpiti. Poetas B. Brazdžionis atvyks į Toronto balandžio 22 d., aplankys lituanistinę mokyklą ir kitas lietuvių institucijas.

Medžių Sodavimo Diena (Arbor Day) — balandžio 30, penktadienį. Ją rengia Toronto miesto savivaldybė ir kviečia visuomenę susidomėti medžių sodinimu bei jų apsauga. Tą dieną tūkstančiai mokinių dalyvaus High Parke ir Withrow Parke medžių sodinime. Visuomenę kviečiama tose iškilmėse dalyvauti ir taip pat apie savo namus pasodinti atitinkamų medžių. Norintieji informaciją tesikreipia į miesto parkų skyrių tel. 367-7281.

Simfoninis Toronto orkestras gegužės 1, šeštadienį, 9 v.r. — 6 v.v., rengia didelį įvairių daiktų — naujų ir vartotų išpardavimą Parodų aikštėje esančiame Queen Elizabeth pastate. Bus galima laimėti \$1000 su įėjimo bilietu, kurio kaina — \$2.

Pavergtų tautų komitetas gegužės 1, šeštadienį, Otavoje rengia demonstraciją, protestuojančią prieš sovietinę tautų okupaciją. Dalyviai kviečiami susirinkti Otavoje prie parlamento rūmų. Iš čia bus žyguojama iki Sov. Sąjungos ambasados rūmų. Specialūs autobusai išvažiuoja iš Toronto nuo Lietuvių Namų gegužės 1 d., 8 v.r. Kaina — \$25, studentams — \$15. Registruotis Lietuvių Namuose tel. 532-3311.

Kanados Lietuvių Fondo narių metinis susirinkimas — gegužės 2, sekmadienį, 1 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Darbotvarkėje — pareigūnų pranešimai, diskusijos, einamieji reikalai.

Įvairių daiktų išpardavimą ruošia presbiterininkų parapija Clarksone, Ont. (1338 Clarkson Rd. North) balandžio 24, šeštadienį 10 v.r. — 12 v.

JAUNAVEDŽIAI (lietuviai) įieško buto su atskiru įėjimu. Prašoma skambinti Vidai 236-1048 dienos metu.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

"ATŽALYNAS" metinį pavasario KONCERTĄ-BALIŲ

NUOSIRDŽIAI
KVIEČIA
VISUOMENĘ!

1982 metų balandžio 24, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Programoje — visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės Šilta vakariinė su vynu, bufetas su stipriais ir silpnais gėrimais, turtinę loteriją bei kitos staigmenos.

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: V. Dauginis 533-1121. Bilietai gaunami ir Lietuvių Namuose popietės metu. Kaina — \$12.50 suaugusiems, \$8.00 studentams.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Tėvų komitetas

Balandžio 25, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

poezijos ir kanklių muzikos

POPIETĖ

PROGRAMOJE — poetas **BERNARDAS BRAZDŽIONIS**, kanklininkė **Mirga Bankaitytė**

POPIETĖS PELNAS — Lietuvos politiniams kalinams bei jų šeimoms paremti. Įėjimas — \$5, studentams — \$3. Bilietai gaunami pas valdybos nares ir prie įėjimo.

Rengia KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius ir maloniai kviečia visus dalyvauti

TORONTO LIETUVIŲ JAUNIMO ANSAMBLIS "GINTARAS"

visus maloniai kviečia atsilankyti į METINI

KONCERTA

š.m. gegužės 2, sekmadienį, 3 v.p.p., ANAPILIO SALĖJE

PROGRAMOJE — visos šokėjų grupės, dainininkai ir muzikai. Bus loterija, kava ir pyragai.

Stalai numeruoti, rezervuokite iš anksto pas. J. Vingelienę tel. 536-1785 ir parapijoje sekmadieniais. Kaina: suaugusiems — \$6.00, studentams ir pensininkams — \$4.00

"Gintaro" tėvų komitetas

Lietuvos Kankinių parapijos jaunų šeimų sekcija š.m. gegužės 9, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje rengia

MOTINOS DIENOS POPIETĖ

su menine programa ir pietumis (šilti valgiai su vynu).

Meninę programą atliks jaunimas, pietus paruos J. Bubulienė. Stalas šeimai nuo 6 iki 14 asmenų; kaina: suaugusiems — \$8.00, vaikams nuo 1 iki 7 metų nemokamai, vaikams nuo 7 iki 14 m. — \$3.00.

Stalai numeruoti ir užsakomi iš anksto pas sekcijos pirmininką V. Narušį tel. 277-1128 arba pas J. Bubulienę tel. 667-8260.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų

Rengėjai maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti ir pagerbti savo motinas

Maloniai kviečiame visus dalyvauti

"VOLUNGĖS" Pavasario KONCERTA

Laukiame atsilankant ir paremiant dainuojantį jaunimą!

gegužės 16, sekmadienį, 6 valandą vakaro Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje.

PROGRAMĄ atliks: dainos vienetas "Volungė" ir sol. Irena Černienė, mezosopranas. Po koncerto — kavutė ir pyragai

Įėjimas: \$5.00 suaugusiems, \$3.00 studentams ir pensininkams

"Volungė"

ATLIEKU visokių namų remonto darbus — lauko ir vidaus darymą, medžio ir t. t. Skambinti tel. 532-3410 Toronto, Ont.

ORKESTRAS, grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v. v. Toronto.

TRIŲ MEGAMŲJŲ vienaaugetis Etobicoke, arti poezinio stoties. Geras kiemas. Daug priedų. Morigičius tik 11 1/4%, iki 1984 metų. Prašoma \$139,000. Skambinti Antanui Geniui, į namus: 231-2839 arba raštinė: 233-3323 Prano Barausko Realty.

TORONTO SIMFONINIO ORKESTRO paramai įvairių daiktų išpardavimas (rummage sale) — gegužės 1, šeštadienį 9 v.r. — 6 v.v. Karalienės Elzbičios pastate (Exhibition Place). Fantastiškai pigios kainos. Įėjimo laimikis (loterijoje) \$1.000.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni FIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

JONAS BANYLIS atlieka visus namų remonto darbus: stalius, grindų dėjimo, keramikos plytelių, atnaujinimo virtuvės, prausyklas ir kt. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 690-4473 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinė gėlių tvarkymo srityje.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijoje. — Klebonui išvykus į Lietuvos Kankinių parapiją vesti rekolekcijų, sekmadienio Mišias atnaušo anglų kalba kun. Leopold De Reyes, mūsų chorvedžio Pere M. Milox kolega. Kun. L. De R. darbuojasi katalikų tikėjimo skleidimo misijoje Montrealyje. — Kristina Šimonienė mėnesiui išskrido į Albertą, Lac La Biche, 140 mylių į šiaurę nuo Edmontono pas sūnaus Keneth šeimą, kuris, baigęs McDonald žemės ūkio kolegiją, specializuojasi galvijų fermoje. — Pas sūnaus Joną ir Karolės šeimą išvyko Leonas ir Anelė Grigeliai. J. Grigelis labai sekmingai vadovauja motelių "Ronnyde", Florida, Miami Beach. Augina tris sūnus — Ričardą, Mykolą ir Petrą. P. Grigeliai dažnai aplanko savo vaikaičius, prižiūradami, kad jie nepamirštų lietuvių kalbos. Sk.

Velykų sekmadienio pamaldos prasidėjo procesija, chorui giedant "Linksma diena". Po to — Mišios, gražus klebono velykinis pamokslas, sveikinimai par. komitetui, choro dirigentui ir visiems parapijiečiams. Mišių lekcijas skaitė Jonas Valiulis ir Marytė Adamonytė. Pasibaigus Mišioms, visi buvo pakviesti į svetainę, kur

buvo paruošti užkandžiai, kava, velykiniai tortai. Visiem buvo proga Velykų rytą maloniai pasisveikinti. — Parapijai aukojo — Šv. Elzbičios Dr-ja \$100, J. Asipavičius \$50. Savo mirusios motinos ir uošvės Salomėjos Mozuraitienės prisiminimui velykines gėles altoriui paauguko J. D. Mozuraitis. Sk.

Montrealio lietuvių ansamblio "Gintaras" koncertas ir naujai išleistas muzikinis plokštelės suktuvės — koncertas bus gegužės 8, šeštadienį, 5.30 v.p.p., Andre Larendeau salėje, o vakariinė — AV parapijos salėje po koncerto.

Klebono pareiškimas. Š.m. balandžio 18 d. 11 v. Mišių metu kun. dr. F. Jucevičius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, padarė šį pranešimą parapijiečiams: "Š. m. sausio 7 d. pareiškiau arkivyskupijai, kad atsisistatydinu iš klebono pareigų, sutikdamas dar jas eiti iki rugpjūčio mėnesio pabaigos. Su nęgiausiais, bet geros širdies ir duosniais parapijiečiais mėginau išlaikyti gyvą šią pačių lietuvių apgriautą parapiją dvidešimt devesius metus. Nuo dabar šios seniausios lietuvių parapijos likimu turės pradėti rūpintis ne tik kiti montrealiečiai, bet ir visos Kanados lietuviai."

Maloniai kviečiame visus į solistės **GINOS ČAPKAUSKIENĖS** plokštelei išleisti

KONCERTA

š.m. gegužės 1, šeštadienį, 7 v.v.

Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: solistė **GINA ČAPKAUSKIENĖ**

Po KONCERTO — vynas, sūris, kava, loterija, baras, Rimeikio orkestras. Įėjimas — \$7.50

Rengia plokštelei išleisti rėmėjų komisija Montrealyje

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Trumpalaikius indėlius 14-15%
Terminuotus vienerių metų indėlius 15.0%
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius 15.5%
Specialias taupomasias sąskaitas 13.0%
Taupomasias sąskaitas 11.0%
su drauda iki \$2,000
Čekių sąskaitas 6.0%

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto Asmeninės ir prekybinės Paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3
Ketvirtadieniais	12 — 8
Penktadieniais	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti

255-9924

NEPAPRASTAI GRAŽUS, geras ir pigus pirkiny; naujos statybos (12 m. senumo), gražių plytų, 5 butų su balkonais (five-plex). Trys butai po 2 miegamuosius, vienas 3-jų miegamųjų ir vienas — 1 miegamasis. Atskiras kiekvieno buto elektrinis šildymas. Garaižai, sklypas 82 x 120 pėdų. Graži vieta, maždaug 55 mylios į vakarus nuo Toronto. Prašo tik \$115,000 su \$40-50,000 imokejimui. Vienas mortigijus. Retai pasitaikantis — geras pirkiny. Teirautis: S. Jokubaitis, tel. 534-8855, namų 537-2869. S. Dworak R. E.